

**PARTENERIATUL LEADER
”SAMUS POROLISSUM”**

**STRATEGIA
DE
DEZVOLTARE LOCALĂ
2014-2020**

CUPRINS

INTRODUCERE	3
CAPITOLUL I. PREZENTAREA TERITORIULUI ȘI A POPULAȚIEI ACOPERITE - ANALIZA DIAGNOSTIC	5
CAPITOLUL II. COMPONENTA PARTENERIATULUI	10
CAPITOLUL III. ANALIZA SWOT (ANALIZA PUNCTELOR TARI, PUNCTELOR SLABE, OPORTUNITĂȚILOR ȘI AMENINȚĂRILOR)	12
CAPITOLUL IV. OBIECTIVE, PRIORITĂȚI ȘI DOMENII DE INTERVENȚIE	17
CAPITOLUL V. PREZENTAREA MĂSURILOR	20
CAPITOLUL VI. DESCRIEREA COMPLEMENTARITĂȚII ȘI/SAU CONTRIBUȚIEI LA OBIECTIVELE ALTOR STRATEGII RELEVANTE	39
CAPITOLUL VII. DESCRIEREA PLANULUI DE ACȚIUNE	42
CAPITOLUL VIII. DESCRIEREA PROCESULUI DE IMPLICARE A COMUNITĂȚILOR LOCALE ÎN ELABORAREA STRATEGIEI	45
CAPITOLUL IX. ORGANIZAREA VIITORULUI GAL - DESCRIEREA MECANISMELOR DE GESTIONARE, MONITORIZARE, EVALUARE ȘI CONTROL A STRATEGIEI	47
CAPITOLUL X. PLANUL DE FINANȚARE AL STRATEGIEI	52
CAPITOLUL XI. PROCEDURA DE EVALUARE ȘI SELECȚIE A PROIECTELOR DEPUSE ÎN CADRUL SDL	53
CAPITOLUL XII. DESCRIEREA MECANISMELOR DE EVITARE A POSIBILELOR CONFLICTE DE INTERESE CONFORM LEGISLAȚIEI NAȚIONALE	55
ANEXE	56

INTRODUCERE

LEADER este un instrument important pentru teritoriul "SAMUS POROLISSUM" în sporirea dezvoltării economice și sociale a teritoriului și promovarea incluziunii sociale.

Prin LEADER, cele mai semnificative oportunități pentru teritoriu se regăsesc în următoarele direcții de acțiune:

- contribuția la diversificarea activităților economice non-agricole și încurajarea micilor întreprinzători din teritoriu;
- crearea, îmbunătățirea și diversificarea facilităților de dezvoltare economică;
- creșterea atractivității teritoriului și diminuarea migrației populației, în special a tinerilor;
- îmbunătățirea incluziunii sociale inclusiv în ceea ce privește grupurile minoritare/etnice, protejarea și conservarea patrimoniului natural și cultural rural.

La nivelul teritoriului, producția agricolă este mai degrabă de subzistență (cu câteva excepții), desfășurată pe suprafețe mici, într-o manieră neperformantă și folosindu-se mijloace tradiționale.

Teritoriul se confruntă cu un număr mic al populației ocupate, exodul populației tinere și declin demografic.

În ceea ce privește posibilitățile de dezvoltare, teritoriul deține câteva elemente de specificitate care, în timp, ar putea să determine o dezvoltare aparte a zonei prin exploatarea acestora la un nivel performant, cum ar fi producția de alimente tradiționale precum - produse lactate, miere de albine, produse rezultate din flora spontană, pâine tradițională, ș.a.m.d.

Teritoriul dispune de potențial turistic, datorită patrimoniului arhitectural, cultural, arheologic și natural de mare valoare. Cele mai cunoscute obiective turistice sunt Ansamblul arheologic al vechiului oraș „Porolissum”, Grădina Zmeilor din Gâlgău Almașului, Grădina Botanică "Vasile Fati" din Jibou situată pe fostul domeniu al nobililor maghiari Wesselényi, dar și 39 biserici de lemn, 7 biserici reformate, 5 situri natura 2000, numeroare arii naturale protejate și atracții naturale. În plus, o parte din suprafața a teritoriului este declarată oficial zonă HNV (High Natural Value - zonă cu valoare naturală ridicată).

Pe lângă cele prezentate mai sus, teritoriul beneficiază și de o condiție premergătoare dezvoltării turistice și economice, și anume infrastructura. În perioada de programare 2007-2013 o serie de elemente infrastructură au fost create/reabilitate/modernizate prin intermediul finanțărilor de la comunitatea europeană și bugetul de stat (PNDR, POR, PNDL, POS-T).

Parteneriatul LEADER "SAMUS POROLISSUM", constituit pe teritoriul a 18 unități administrativ-teritoriale, ocupă treime din suprafața județului Sălaj, fiind cel mai mare parteneriat LEADER din județul Sălaj și printre cele mai mari din Regiunea de Nord-Vest.

Având în vedere aceste oportunități LEADER, la nivelul teritoriului a fost elaborată Strategia de Dezvoltare Locală (SDL), principalul document de planificare ce reflectă politicile de dezvoltare relevante în raport cu nevoile identificate prin consultarea comunității în urma acțiunilor de animare realizate. SDL a fost realizată în conformitate cu orientările metodologice elaborate de către MADR ce vizează atât conținutul SDL cât și cadrul partenerial de elaborare, consultare și aprobare al acestora.

Strategia de Dezvoltare Locală a teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" contribuie la obiectivele de dezvoltare rurală identificate la nivelul PNDR 2014-2020 inclusiv la

obiectivele transversale: mediu și climă, inovare. Prin urmare, Strategia de Dezvoltare Locală a teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" va încuraja proiectele inovative ce sunt în acord cu obiectivele din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 și cu obiectivele de dezvoltare locală ale comunității. Inovarea în acest context va conduce la adaptarea nevoilor la cerințele contextului local.

Obiectul realizării SDL este acela de a sprijini comunitatea să facă tranziția de la activități de subzistență la activități agricole rentabile și la reorientarea spre alte activități ca mica industrie și turismul, având ca rezultat creșterea numărului de locuri de muncă din teritoriu.

Implementarea de către Parteneriatul LEADER "SAMUS POROLISSUM" a Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) va duce la o dezvoltare echilibrată a teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" și la satisfacerea acelor nevoi locale care sunt specifice teritoriului. De asemenea, prin implicarea actorilor locali în dezvoltarea zonelor în care activează, va crește capacitatea acestora de colaborare, demersul lor contribuind la dezvoltarea guvernării locale și la realizarea unei dezvoltări dinamice a teritoriului.

Între provocările perioadei de implementare a SDL, se regăsește realizarea investițiilor minime necesare în localitățile teritoriului pentru a avea capacitatea de a oferi locuitorilor servicii sociale adecvate dar și oportunități de ocupare a forței de muncă și dezvoltare astfel încât fenomenul migrator să fie stopat, iar sporul natural al populației să crească.

Pe de altă parte, sprijinirea conservării patrimoniului local și a tradițiilor va contribui nu numai la sporirea calității vieții în teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM", ci și la stimularea activităților de turism rural, dezvoltarea produselor locale și crearea de locuri de muncă.

Analiza situației existente evidențiază potențialul și nevoile specifice teritoriului, prin intermediul analizei punctelor tari și slabe, oportunităților și amenințărilor (SWOT).

Pe baza acestor informații, a viziunii de dezvoltare pe termen lung, precum și a contextului de planificare și programare de la nivel național și european privind politica de coeziune pentru perioada 2014-2020, au fost formulate obiective, priorități și acțiuni specifice de dezvoltare ale teritoriului pentru exercițiul financiar 2014-2020.

O altă oportunitate din cadrul LEADER, cooperarea (interteritorială sau transnațională), este un mod de a îmbunătăți perspectivele și strategia locală, de a obține acces la informații și idei noi, de a învăța din experiența altor regiuni sau țări, de a stimula și sprijini inovarea, de a dobândi aptitudini și a obține mijloace pentru îmbunătățirea calității serviciilor furnizate.

Pentru GAL, cooperarea transnațională reprezintă o oportunitate excelentă pentru a avea acces la experiențele existente în alte teritorii europene și de a se conecta și integra în comunitatea europeană LEADER.

În vederea atingerii obiectivelor SDL, GAL SAMUS POROLISSUM va aplica pentru a obține finanțare prin Sub-măsura 19.3 "Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale Grupului de Acțiune Locală". Se dorește implementarea unui proiect de cooperare transnațională între GAL SAMUS POROLISSUM și parteneriate de tip DLRC privind crearea unor lanțuri scurte alimentare și a unor piețe locale, precum și promovarea grupurilor de producători, dar și schimb de experiență și bune practici privind dezvoltarea locală.

CAPITOLUL I. PREZENTAREA TERITORIULUI ȘI A POPULAȚIEI ACOPERITE - ANALIZA DIAGNOSTIC

CONTEXT TERITORIAL

Parteneriatul LEADER "SAMUS POROLISSUM" s-a format pe un teritoriu coerent a 18 UAT-uri din Județele Sălaj și Cluj, Regiunea de Nord-Vest, astfel: Orașul Jibou, comunele Benesat, Bălan, Buciumi, Cuzăplac, Creaca, Dragu, Hida, Mirșid, Năpradea, Românași, Someș Odorhei, Sinmihaiu Almașului, Surduc, Treznea și Zimbor - JUDEȚUL SĂLAJ, comunele Panteceu, Așchileu - JUDEȚUL CLUJ.

Teritoriul format din cele 18 UAT ocupă o suprafață de 1.327,29 km², și o populație de 48.059 locuitori¹, rezultând o densitate medie a populației este de 36,21 loc./km².

Este îndeplinit astfel criteriul de selecție CS 1.1 (5 puncte), teritoriul având o densitate medie a populației mai mică de 45 loc./km².

CONCLUZIE PRIVIND TERITORIUL: *Parteneriatul LEADER "SAMUS POROLISSUM" este constituit pe un teritoriu coerent, omogen geografic, economic și social, care respectă spațiul eligibil pentru implementarea LEADER, cu o populație cuprinsă între 10.000 și 100.000 de locuitori iar numărul locuitorilor din spațiul urban este 21,65% (sub 25%), teritoriul nefiind suprapus cu un alt potential GAL. În Anexa 5 la SDL este prezentată harta teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM", de unde rezultă coerența teritorială și continuitate geografică a teritoriului.*

ECONOMIA

Polul economic al teritoriului este Orașul Jibou, fiind înregistrate 290 societăți la nivelul anului 2014, cu un număr total de 3113 angajați, și o cifră de afaceri totală de 514.848.565 lei la 31.12.2014. La nivelul întregului teritoriu, numărul întreprinderilor active a crescut în perioada 2010-2014 cu 56 unități, de la 485 la 541, reprezentând o creștere procentuală de 11%. Densitatea IMM-urilor din teritoriu este de 11,27 la mia locuitori, aproape de media din rural (9,64) și mai redusă decât la nivel național (23,66). Numărul întreprinderilor non comerț active a crescut în perioada 2010-2014 cu 52 unități, de la 298 la 350. Numărul de întreprinderi nou create a scăzut în 2013 față de 2010 cu 62%, de la 139 întreprinderi nou create în 2010 la 53 întreprinderi nou create în 2013. În aceeași perioadă, numărul întreprinderilor închise a crescut cu 41% (73 unități), de la 176 întreprinderi închise în 2010 la 249 întreprinderi închise în 2013.

Numărul mediu de salariați din teritoriu a cunoscut o creștere în perioada 2010-2014, de 372 salariați, de la 4796 în 2010 la 5168 în 2014, reprezentând o creștere procentuală de 7,2%. Numărul mediu al salariaților întreprinderilor active a crescut în perioada 2010-2014 cu 451 salariați (16%), de la 2777 salariați în 2010 la 3228 salariați în 2014. Numărul mediu de salariați din întreprinderile non-agricole active a crescut în aceeași perioadă cu 16%, în timp ce numărul mediu de salariați din întrepr. non-comerț active a crescut în aceeași perioadă cu 25%. În aceeași perioadă, numărul șomerilor a scăzut cu 363 șomeri, de la 1862 în 2010 la 1499 în 2014 (24%). Cu toate acestea numărul șomerilor este în scădere, aceștia rămân în număr mare, fapt care se rasfrânge asupra nivelului general de trai al locuitorilor. Rata șomajului la nivelul teritoriului este de 3,12%, sub media UE (10,5%), sub media la nivel național (7% în RO) și sub media în rural (5,1%).

CONCLUZIE PRIVIND ECONOMIA: *În ansamblu, cadrul economic teritoriului LEADER*

¹ Conform datelor Recensământului Populației și al Locuințelor 2011

"SAMUS POROLISSUM" este caracterizat prin următoarele aspecte generale: trend pozitiv al initiative antreprenoriale locale dar care se păstrează sub media națională, trend pozitiv în ce privește numărul de salariați.

AGRICULTURA

Terenurile fertile din lunca și terasele Somesului au favorizat cultivarea principalelor plante agricole, precum și creșterea animalelor. Totuși, în prezent, agricultura se realizează, în mare parte, prin tehnologii învechite și necesită un timp relativ lung pentru procesare. Pentru sporirea economiei din cadrul teritoriului, aceste tehnologii trebuie să fie modernizate și să utilizeze forța de muncă adecvată.

Teritoriul dispune de o suprafață agricolă de 75.522 ha la nivelul anului 2014. În structura pe categorii de folosință cea mai mare pondere o dețin terenurile arabile 35.383 ha, în scădere cu 857 ha față de anul 2001, urmate de pășuni 26.728 ha în scădere cu 1438 ha față de anul 2001, fânețe 12.502 ha în creștere cu 2.356 ha față de anul 2001, vii și pepiniere viticole 138 ha, în scădere cu 6 ha față de anul 2001, livezi și pepiniere viticole 841 ha, în scădere cu 18 ha față de anul 2001. Se constată astfel că agricultura este un **domeniu relevant** al teritoriului.

La nivelul teritoriului nu există produse tradiționale atestat MADR, ceea ce denotă potențial de creștere în această direcție deoarece posibilitățile de procesare în manieră tradițională a laptelui, mierii, pâinii, pălincii, ș.a.m.d., nu sunt deloc exploatate.

CONCLUZIE PRIVIND AGRICULTURA: *Potențialul agricol al zonei nu este pe deplin exploatat, în condițiile în care lipsesc în mare parte procedurile și structurile capabile de a duce la o producție eficientă. În acest sens, este încă nevoie de modernizarea exploatațiilor agricole, de schimbarea mentalității înspre ideea asocierii și de promovarea acestui sector în rândul tinerilor. Terenurile agricole au, în cea mai mare parte, un nivel relativ redus de poluare, deoarece lipsa posibilităților financiare ale țăranilor nu a permis practicarea unei agriculturi intensive, bazate pe folosirea în exces a substanțelor chimice poluante pentru sol și pentru apele freatice și de suprafață. Această situație prezintă avantaje în contextul creșterii importanței produselor alimentare, ecologice, precum și a mediului înconjurător sănătos. Agricultura ecologică reprezintă o soluție la cele două probleme pentru acest sector: satisfacerea cererii pentru produse naturale și diversificarea sectorului agricol, în contextul general al protecției mediului. Un punct slab al teritoriului îl reprezintă lipsa posibilității de desfacere a produselor agricole, în principal a laptelui și produselor lactare. În urma acțiunilor de animare derulate la nivelul teritoriului, s-a constatat că nu funcționează suficiente puncte de procesare în teritoriu, oamenii reclamă prețul mic care li se plătește de către procesatori, nu există cerere pentru întreaga producție, nu sunt suficiente fabrici de prelucrare a laptelui. În multe localități, fermierii dau laptele animalelor sau îl aruncă. Problema stocării și desfacerii produselor agricole este valabilă și pentru alte produse decât cele lactate.*

GEOGRAFIA

Din punct de vedere geografic, teritoriul este mărginit de următoarele forme de relief: în nord este Depresiunea Târgu Lăpuș, iar spre vest Depresiunea Almaș-Agrij. Din punct de vedere al reliefului, regiunea se suprapune celor trei subunități geomorfologice principale: a dealurilor, a podișurilor și a culoarelor de vale. Relieful înalt al teritoriului este tipic de podiș structural. Principalele ape curgătoare din teritoriu sunt râul Almaș, râul Agrij.

CONCLUZIE PRIVIND GEOGRAFIA: *Se constată predominanța reliefului deluros, câmpiile propriu-zise lipsind, fiind înlocuite de văi.*

CLIMA

În general, clima poate fi caracterizată ca o climă temperat-continentală cu nuanțe moderate. Temperatura medie anuală este de 9-10°C. În luna iulie temperatura maximă depășește 25°C, iar în ianuarie scade sub -4°C. De regulă primele căderi de zăpadă se înregistrează la începutul lunii decembrie.

CONCLUZII PRIVIND CLIMA: *Condițiile climatice variate ale teritoriului au creat un cadru prielnic de dezvoltare a agriculturii, aceasta constituind o ramură economică importantă, ca pondere și importanță la nivelul teritoriului.*

CARACTERISTICI DEMOGRAFICE

În ceea ce privește dinamica populației, între 2004-2014, populația a scăzut cu 2.161 persoane (4,1%). Numărul total al stabilirilor de reședință în teritoriu a scăzut în perioada 2004-2014 cu 110 unități (25%), în timp ce numărul total al plecărilor cu reședința din teritoriu a scăzut în aceeași perioadă cu 178 unități (24%). În aceeași perioadă numărul total al stabilirilor cu domiciliul în teritoriu a scăzut cu 192 unități (18%), în timp ce numărul total al plecărilor cu domiciliul din teritoriu a scăzut în perioada 2004-2014 cu 140 unități (14%). Din totalul populației de 50.351 locuitori înregistrată la 01.01.2016, 28.213 locuitori au vârsta sub 44 ani (57% din total), iar 22.138 loc. au vârsta peste 44 ani (21%).

Având în vedere documentul "Lista UAT-urilor cu valorile IDUL corespunzătoare", **patrusprezece dintre cele optsprezece UAT partenere**, au un indice de dezvoltare umană locală (IDUL) mai mic de 55, astfel: Comuna Benesat - 53,50, Comuna Bălan - 50,38, Comuna Buciumi - 46,03, Comuna Cuzăplac - 48,53, Comuna Dragu - 34,80, Comuna Hida - 51,78, Comuna Năpradea - 52,46, Comuna Românași - 49,37, Comuna Someș Odorhei - 49,78, Comuna Sinmihaiu Almașului - 41,13, Comuna Surduc - 53,27, Comuna Zimbor - 45,52, Comuna Panticeu - 37,61, Comuna Așchileu - 39,67. **Este îndeplinit astfel CS 1.2 (4 puncte).**

Conform Recensământului din 2011, un număr de **4.282 locuitori** aparțin minorității **rome**, ceea ce reprezintă **8,9%** din totalul populației teritoriului (48.059 loc.) față de 3,09% la nivel național.

CONCLUZII PRIVIND DEMOGRAFIA: *Populația teritoriului cunoaște un declin demografic. Participarea redusă și acces limitat la piața muncii duc la venituri mici, risc ridicat de sărăcie și excluziune socială. Integrarea romilor rămâne o problemă în teritoriu, în condițiile în care conform Recensământului din anul 2011 în fiecare din cele 18 UAT sunt înregistrate persoane de etnie romă.*

MEDIU

Pe teritoriul "SAMUS POROLISSUM" sunt clasificate trei Situri de Importanță Comunitară (SCI) și o Arie de Protecție Avifaunistică (SPA), ocupând o suprafață totală de 166,51 km² reprezentând un procent de 12,55% din suprafeța teritoriului astfel: **ROSCI0314 "Lozna":** Com. Surduc (14,85 km²), **ROSCI0209 "Racâs - Hida"** **ROSCI0209:** Com. Bălan (1,35 km²), Com. Hida (1,05 km²), **ROSCI0295 "Dealurile Clujului Est"** **ROSCI0295:** Com. Panticeu (2,78 km²); **ROSPA0114 "Cursul Mijlociu al Someșului"** **ROSPA0114:** Com. Năpradea (64,46 km²), Com. Surduc (11,92 km²), Com. Someș Odorhei (35,61 km²), Com. Benesat (21,23 km²), Orașul Jibou (13,26 km²)

La nivelul teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM", unsprezece din cele optsprezece comune partenere, sunt situate în zone cu **valoare naturală ridicată (HNV)**, astfel: Comunele Buciumi, Bălan, Creaca, Cuzăplac, Dragu, Hida, Românași, Sinmihaiu Almașului, Treznea, Zimbor, Așchileu dar și cu pajiști importante pentru fluturi (Benesat, Năpradea).

Este îndeplinit astfel CS 1.3 (4 puncte), suprafața parțială a 2 UAT (Comuna Hida,

Comuna Bălan) se încadrează în cele două categorii (Zone Natura 2000 și Zone HNV)

CONCLUZIE PRIVIND MEDIUL: *Patrimoniul de mediu al teritoriului este unul valoros, constituit atât din arii de protecție specială avifaunistică, cât și din situri de importanță comunitară, arii naturale protejate, zone cu valoare naturală ridicată, sau pajiști importante pentru fluturi, resurse naturale aflate într-o stare de conservare în general bună, printr-un nivel ridicat de biodiversitate, asociat unei diversități de habitate și ecosisteme, de păduri și de peisaje agricole valoroase dar, în același timp, viitorul apropiat aduce provocări serioase: menținerea acestor valori naturale.*

EDUCAȚIA ȘI INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ

În ceea ce privește copii înscriși la grădinițe, numărul acestora a scăzut în perioada 2004-2014 cu 482 copii, de la 1955 la 1473, reprezentând o scădere procentuală de 25%. Numărul elevilor înscriși în învățământul primar a scăzut în perioada 2004-2014 cu 134 elevi, de la 2420 la 2286, reprezentând o scădere procentuală de 15%. Numărul elevilor înscriși în învățământul gimnazial a scăzut în perioada 2004-2014 cu 391 elevi, de la 2375 la 1984, reprezentând o scădere procentuală de 16%. Infrastructura educațională este suficientă în raport cu nevoile teritoriului, realizarea acestei infrastructuri fiind sprijinită în ultimii ani prin programe europene și programe derulate prin bugetul de stat.

CONCLUZIE PRIVIND EDUCAȚIA: *Se poate constata un trend negativ în ceea ce privește numărul copiilor înscriși la grădinițe, numărul elevilor înscriși în învățământul primar, numărul elevilor înscriși în învățământul gimnazial;*

INFRASTRUCTURA DE BAZĂ

Din punct de vedere al infrastructurii de transport aerian, teritoriul este situat la distanța de 95 km (1h40min) de Aeroportul Internațional Cluj-Napoca și la distanța de 71 km (1h15min) de Aeroportul Internațional Baia Mare, calculat din centrul teritoriului (localitatea Jibou). Din punct de vedere feroviar, teritoriul este străbătut de magistrala feroviară 400, astfel că localitățile din teritoriu au acces la principalele căi ferate din țară. Printr-o rețea de drumuri rutiere foarte bine dezvoltată, așezările urbane și rurale ce aparțin Teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" au acces la drumurile naționale și internaționale. Teritoriul este străbătut în partea central-sudică de drumul european **E81**, în partea nordică de DN **1H**, DN **1G** străbate teritoriul de la Nord la Sud, DN **1F** în partea central sudică, dar și de Drumul Național DN **1T** **1** Mirșid-Moigrad (drum turistic).

CONCLUZIE PRIVIND INFRASTRUCTURA DE BAZĂ: *Teritoriul dispune de căi de acces suficiente și în bune condiții, modernizate prin programe europene.*

INFRASTRUCTURA SOCIALĂ

Serviciile de bază nu răspund satisfăcător nevoilor populației teritoriului, iar deficitul condițiilor pentru dezvoltarea teritoriului din perspectivă socială are un impact negativ asupra dezvoltării economice a teritoriului. La nivelul teritoriului funcționează centre sociale în localitatea Jibou însă numărul și capacitatea acestora este insuficientă raportată la nevoile teritoriului, care înregistrează un număr de **8.064 persoane** cu vârsta de **peste 70 ani**, reprezentând un procent de 16,78% din populația teritoriului.

CONCLUZIE PRIVIND INFRASTRUCTURA SOCIALĂ: *Se constată lipsa serviciilor sociale și a infrastructurii sociale.*

PATRIMONIULUI ARHITECTURAL ȘI CULTURAL

Teritoriul dispune de un potențial turistic de excepție, alcătuit din vestigii ale unor cetăți medievale, biserici, case memoriale și situri arheologice, cu o încărcătură culturală

și istorică deosebită. Cele mai cunoscute obiective turistice sunt Ansamblul arheologic al vechiului oraș „Porolissum”, Grădina Zmeilor din Gâlgău Almașului, Grădina Botanică ”Vasile Fati” din Jibou situată pe fostul domeniu al nobililor maghiari Wesselényi.

Potențialul turistic al teritoriului este dat și de cele 39 biserici românești de lemn care împreună formează un patrimoniu prețios pe plan național și mondial. Vechimea lor se întinde de la mijlocul secolului 16 până spre sfârșitul secolului 19. În teritoriu regăsim 7 biserici reformatate datând din secolul XII-lea și până în sec. XVIII-lea, dar și *Ruinele bisericii benedictine* din satul Cheud (secolul al XII-lea). Teritoriul dispune de **vestigii romane/situri arheologice** cum sunt Siturile arheologice de la Moigrad Porolissum, Castrul Roman de la Bucium, Turnurile de apărare a limesului Daciei de la Treznea, etc. Reprezentativ pentru teritoriu din punct de vedere arhitectural este Castelul Wesselényi (1810) din Jibou, tipic pentru barocul din Transilvania, Castelul Alexius și Georgius Bethlen din Dragu, ș.a.m.d. În ceea ce privește patrimoniul natural, în teritoriu se regăsește Poiana cu narcise din Racăș, Stânca Dracului din Râcaș, Rezervația naturală Pietrele "Moșu și Baba" din Someș-Guruslău Defileul Someșului, Dealurile Dumbrava, Casa Tâlhărilor (Peștera lui Pinte Viteazu) din Surduc, Valea Teștioarei, cu numeroase grote, Bancurile de gresii din Poiana Teștioarei, Complexul de lacuri Tăul lezer, cu o bogată vegetație lacustră, ș.a.m.d.

CONCLUZII PRIVIND PATRIMONIUL ARHITECTURAL ȘI CULTURAL: *Teritoriul dispune de patrimoniu arhitectural, cultural, arheologic de mare valoare, dar care se află într-o continua degradare, datorită lipsei investițiilor de restaurare/reabilitare. Bisericile de lemn constituie unul dintre cele mai distincte elemente de identitate însă lipsa intervențiilor de restaurare/consolidare/reabilitare fac ca acestea să fie într-o stare avansată de degradare.*

TURISM ȘI INFRASTRUCTURA TURISTICĂ

În ceea ce privește sosirile turistilor în structuri de primire turistica, numărul acesta a crescut în perioada 2001-2015 de 24 ori, de la 150 sosiri în 2010, la 3669 sosiri în 2015. În aceeași perioadă, numărul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistica a rămas constant, în jurul cifrei de 17 unități de primire turistică. La nivelul teritoriului sunt înregistrate un număr de 9 structuri de primire turistica cu funcțiuni de cazare turistica, în creștere față de 4 structuri în anul 2001.

CONCLUZII PRIVIND TURISMUL ȘI INFRASTRUCTURA TURISTICĂ: *Teritoriul dispune de un potential turistic de excepție, însă insuficient valorificat datorită lipsei structurilor de cazare și politicilor de promovare și marketing turistic. Trendul pozitiv în ceea ce privește sosirile turiștilor în structurile de primire turistică, se situează încă sub potențialul turistic al teritoriului.*

În urma prezentării caracteristicilor definitorii pentru teritoriul acoperit de parteneriat în domeniile: economic, geografic, climatic, social, demografic, mediu, infrastructură de bază, infrastructură socială, educațională, patrimoniu arhitectural și cultural, se poate constata omogenitatea din punct de vedere al intereselor în aceste domenii și, totodată, în mod corelativ, omogenitatea în cea ce privește direcțiile comune de dezvoltare fiind definiți astfel următorii **indicatori de context relevanți pentru teritoriu:**

- Populație
- Rata șomajului
- Suprafața agricolă utilizată pentru agricultura ecologică

CAPITOLUL II. Componenta parteneriatului

Parteneriatului "GAL SAMUS POROLISSUM" este compus din 62 de parteneri din care 18 parteneri publici, reprezentând 29,03% din totalul partenerilor, 32 de parteneri privați reprezentând 51,61% din totalul partenerilor și 12 parteneri aparținând societății civile, reprezentând 19,35% din totalul partenerilor.

Se respectă astfel criteriul de eligibilitate, partenerii privați și cei ai societății civile depășind 51% din totalul partenerilor, cei 44 reprezentanți ai sectorului privat și ai societății civile reprezentând o pondere de 70,96% din totalul partenerilor

Este îndeplinit astfel criteriul de selecție CS 2.1 (3 puncte), parteneriatul fiind format în pondere de 70,96% din parteneri privați și reprezentanți ai societății civile. Pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului a fost depusă Anexa 3 și Anexa 7 la SDL.

Implicarea celor 62 parteneri în dezvoltarea teritoriului este o necesitate în contextul în care colaborarea între actorii locali și implementarea unei strategii integrate, elaborate de jos în sus, va duce la reducerea dezechilibrelor economice și sociale, reducerea disparităților dintre urban-rural, la promovarea incluziunii sociale, având ca punct de plecare nevoile și potențialul endogen, identificate la nivelul teritoriului.

Oportunitatea implementării SDL în teritoriul LEADER, prin implicarea celor 62 parteneri publici, privați, ONG, este dată de contextul local concret în care s-a creat Parteneriatul LEADER "SAMUS POROLISSUM", și anume existența unor parteneri relevanți, care îndeplinesc criteriile de eligibilitate LEADER, și care și-au propus să colaboreze în scopul implementării unei Strategiei de Dezvoltare Locală integrate a teritoriului pentru perioada 2016-2020, și totodată, prin care, cu ajutorul măsurilor stabilite în Planul de acțiuni, să se realizeze acele investiții care să aducă valoare adăugată în zona acoperită de teritoriul noului Parteneriat LEADER "SAMUS POROLISSUM".

Din structura parteneriatului fac parte două ONG-uri care reprezintă interesele minorităților locale existente la nivelul teritoriului acoperit de parteneriat. Potrivit actului constitutiv, ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE COMUNITARA ORTELEC ZALAU are ca scop "Îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile (persoane de etnie roma, persoane cu dizabilități, femei în situații de risc, tineri cu vârsta de peste 18 ani care parasesc sistemul instituțional de protecție al copilului, persoane iesite din detenție, persoane care traiesc din venitul minim garantat, familii monoparentale, persoane varstnice, tineri, etc) din regiunea Nord-Vest și regiunea Vest a României,, ASOCIAȚIA INTERETNICĂ SINMIHAIU-ALMAȘULUI are ca scop potrivit actului constitutiv "Sprijinirea, stimularea și realizarea de acțiuni care să promoveze atât imaginea zonei cât și imaginea locuitorilor ei: romi sau neromi", în condițiile în care potrivit Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011, la nivelul teritoriului sunt înregistrați un număr de 4282 romi,

Este îndeplinit astfel criteriul de selecție CS 2.2 (4 puncte), Pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului a fost depusă Anexa 3 și Anexa 7 la SDL.

Parteneriatul cuprinde cinci ONG-uri care reprezintă interesele tinerilor. ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE COMUNITARA ORTELEC ZALAU are ca scop "Îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile (persoane de etnie roma, persoane cu dizabilități, femei în situații de risc, tineri cu vârsta de peste 18 ani care parasesc sistemul instituțional de protecție al copilului, persoane iesite din detenție, persoane care traiesc din venitul minim garantat, familii monoparentale, persoane varstnice, tineri, etc) din regiunea Nord-Vest și regiunea Vest a României,, ASOCIAȚIA

CULTURAL-EDUCATIVĂ SOMEȘUL JIBOU are a obiectiv potrivit statutului **"Crearea unui ansamblu și taraf folcloric cu persoane peste 18 ani"**. ASOCIAȚIA ALFA GRUP are ca scop "Promovarea și răspândirea Evangheliei, dezvoltarea vieții culturale în societate, desfășurarea de activități umanitare" iar unul din obiective este acela de **"sustinerea financiară a copiilor fără posibilități materiale și sprijinirea acestora pentru continuarea studiilor"**. Asociația CLUBUL SPORTIV RAPID JIBOU are ca scop "crearea cadrului organizatoric necesar desfășurării activităților sportive în orașul Jibou, în general și în special **inițierea tinerilor** în sportul de performanță la ramurile sportive tradiționale orașului Jibou și județului". ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE COMUNITARĂ ROMÂNAȘI are ca scop "creșterea calității vieții membrilor comunității locale, susținerea dezvoltării economico-sociale a comunei Românași, respectiv promovarea turismului rural, **educarea tineretului** și promovarea protecției mediului".

Este îndeplinit astfel criteriul de selecție CS 2.3 (3 puncte). Pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului a fost depusă Anexa 3 și Anexa 7 la SDL.

Parteneriatul cuprinde un ONG care reprezintă interesele femeilor. Potrivit actului constitutiv, ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE COMUNITARĂ ORTELEC ZALAU are ca scop "Îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile (persoane de etnie romă, persoane cu dizabilități, **femei în situații de risc**, tineri cu vârsta de peste 18 ani care parasesc sistemul instituțional de protecție al copilului, persoane ieseite din detenție, persoane care traiesc din venitul minim garantat, familii monoparentale, persoane varstnice, tineri, etc) din regiunea Nord-Vest și regiunea Vest a României,,.

Este îndeplinit astfel criteriul de selecție CS 2.4. Pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului a fost depusă Anexa 3 și Anexa 7 la SDL.

Parteneriatul cuprinde două ONG-uri în domeniul protecției mediului. Potrivit actului constitutiv, ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE COMUNITARĂ ORTELEC ZALAU are ca scop "Îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile (persoane de etnie romă, persoane cu dizabilități, **femei în situații de risc**, tineri cu vârsta de peste 18 ani care parasesc sistemul instituțional de protecție al copilului, persoane ieseite din detenție, persoane care traiesc din venitul minim garantat, familii monoparentale, persoane varstnice, tineri, etc) din regiunea Nord-Vest și regiunea Vest a României,,. ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE COMUNITARĂ ROMÂNAȘI are ca scop "creșterea calității vieții membrilor comunității locale, susținerea dezvoltării economico-sociale a comunei Românași, respectiv promovarea turismului rural, **educarea tineretului și promovarea protecției mediului**".

Este îndeplinit astfel criteriul de selecție CS 2.5. Pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului a fost depusă Anexa 3 și Anexa 7 la SDL.

Potrivit analizei diagnostic a teritoriului, un domeniu relevant pentru teritoriu îl constituie agricultura. Din structura parteneriatului fac parte structuri asociative în domeniul agricol, înființate conform legislației specifice: ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE BOVINE NĂPRADEA, BOVI SOMES COOPERATIVA AGRICOLĂ și SOCIETATEA AGRICOLĂ AGRONOVA. De asemenea, parteneriatul cuprinde asociații de protecția mediului, asociații care reprezintă interesele minorităților locale, asociații culturale.

Este îndeplinit astfel criteriul de selecție CS 2.6. Pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului a fost depusă Anexa 3 și Anexa 7 la SDL.

CAPITOLUL III. ANALIZA SWOT (ANALIZA PUNCTELOR TARI, PUNCTELOR SLABE, OPORTUNITĂȚILOR ȘI AMENINȚĂRILOR)

După elaborarea analizei diagnostic a teritoriului, pornind de la informațiile obținute, au fost identificate principalele puncte tari/slabe (interne teritoriului) și oportunități/amenințări (externe teritoriului) pentru fiecare categorie, analizată în mod unitar la nivelul întregului teritoriu acoperit de parteneriat, astfel:

ANALIZA SWOT	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
TERITORIUL: – Asezarea geografica ce confera posibilitatea deschiderii accesului spre judetele limitrofe (DJ 108 A - legatura cu judetul Maramures, DN 1 H - legatura cu judetul Cluj); – Aeroporturile internaționale Baia Mare și Cluj-Napoca la aprox. 1h - 2 h; – Prezența în apropiere a unor poli de atracție urbană: Cluj-Napoca, Baia Mare, Zalău cu impact pozitiv asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul (mărfuri, educație, locuri de muncă, etc.) dar și acces turistic; – Existența a 4 Situri Natura 2000, ce ocupă o suprafață de 166,51 km² din teritoriu GAL; – Proiecte de infrastructură implementate în teritoriu (drumuri, apă-canal, așezăminte culturale, centre de informare turistică) prin PNDR 2007-2013, POR, POS-Transport; – Densitatea rețelei hidrografice relativ mare, existența apei facilitând agricultura; – Patrimoniu cultural construit extrem de bogat și diversificat: arhitectură specifică, biserici de lemn, situri arheologice etc. – Creșterea numărului de turiști care vizitează zona de 24 ori în perioada 2001-2015, de la 150 sosiri în 2001, la 3669 sosiri în 2015; POPULAȚIA: – Disponibilitatea forței de muncă rurale: Populația teritoriului este relativ tânără,	TERITORIUL: – Infrastructură socială slab dezvoltată – Obiective de patrimoniu construit (biserici de lemn, castele, conace) nevalorificate și nerestaurate; POPULAȚIA – Populația teritoriului cunoaște un declin demografic, fiind în continuă scădere și în curs de îmbătrânire; – Densitatea scăzută a populației teritoriului are efecte asupra dezvoltării socio-economice și asupra calității vieții populației – Numărul total al stabilirilor de reședință în teritoriu a scăzut în perioada 2004-2014 cu 110 unități, reprezentând o scădere procentuală de 25%, în timp ce numărul total al plecărilor cu reședința din teritoriu a scăzut în perioada 2004-2014 cu 178 unități, reprezentând o scădere procentuală de 24%. În aceeași perioadă numărul total al stabilirilor cu domiciliul în teritoriu a scăzut cu 192 unități, reprezentând o scădere procentuală de 18%, în timp ce numărul total al plecărilor cu domiciliul din teritoriu a scăzut în perioada 2004-2014 cu 140 unități, reprezentând o creștere procentuală de 14%. – Una dintre cele mai expuse categorii la riscul de excluziune socială din teritoriu este minoritatea romă; – Densitatea scăzută a populației la nivelul teritoriului cu efecte asupra dezvoltării socio-economice și asupra calității vieții populației;

28.213 locuitori au vârsta sub 44 ani reprezentând un procent de 57% din total;

- Numărul mediu de salariați din teritoriu a cunoscut o creștere în perioada 2010-2014, de 372 salariați, de la 4796 în 2010 la 5168 în 2014, reprezentând o creștere procentuală de 7,2%.

- Populația din teritoriu are ca ocupații principale: creșterea animalelor, pomicultura, apicultură, , legumicultură;
- Populație activă în special în sectoarele de servicii și comercial;

ACTIVITĂȚILE ECONOMICE:

- Centre de informare turistică în Creaca, Buciumi, Românași, Benesat, Mirșid, Zimbor;
- Resurse pentru producerea energiei alternative;
- Tradiție în domeniul agricol;
- Suprafețe mari de terenuri arabile;
- Condiții pedoclimatice favorabile pentru pomicultură și legumicultură
- Inițiativă antreprenorială în creștere: numărul de întreprinderi nou create a scăzut în 2013 față de 2010 cu 62%, de la 139 întreprinderi nou create în 2010 la 53 întreprinderi nou create în 2013

ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ:

- Existența asociațiilor, ONG-urilor, instituțiilor publice care să implementeze proiectele sociale și de dezvoltare locală (Asoc. Dezvoltare Comunitară Ortelec, Asociația Alfa Grup, etc) și integrare minorități.

- Nivelul de sărăcie este crescut, patrusprezece dintre cele optsprezece UAT partenere GAL;

- Trend negativ în ceea ce privește numărul copiilor înscriși la grădinițe, numărul elevilor înscriși în învățământul primar, numărul elevilor înscriși în învățământul gimnazial;

- Dependența veniturilor populației de activitățile din gospodărie;

- Forța de muncă excedentară

- Nivel scăzut al veniturilor datorat nivelului scăzut de productivitate și al lipsei pieței de desfacere

- Lipsa de cunoștințe tehnice și know-how pentru practicarea unei agriculturi competitive

- Practicarea unei agriculturi de subzistență, pe parcele mici, cu mijloace tehnice rudimentare, în lipsa unor lanțuri scurte și grupuri de producători la nivelul teritoriului;

- Migrația masivă a forței de muncă, în special a celei calificate, în străinătate, inclusiv manifestarea fenomenului de „brain-drain”;

- Amplificarea fenomenelor de sărăcie și excluziune socială, mai ales în comunitățile de romi din teritoriu;

- Dificultăți de stabilizare a tineretului superior calificat în economia teritoriului.

ACTIVITĂȚILE ECONOMICE:

- Sistemul exploatațiilor agricole fărâmițate, de dimensiuni mici (cca 2 ha), aflate în proprietatea persoanelor în vârstă, insuficient dotate cu tehnologie modernă;

- Existența unui număr mare de intermediari între producători și consumatori;

- Activitate antreprenorială scăzută: Densitatea IMM-urilor din teritoriu la mia locuitori este de 11,27 față de 23,66 la nivel național;

- Lipsa piețelor locale de desfacere a produselor obținute din agricultură, atât la nivel de comerț en gross cât și de comerț cu

	amănuntul unde producătorii locali să își comercializeze produsele; – Lipsa produselor atestate ca fiind tradiționale; – Teritoriul dispune de doar 9 structuri de primire turistică existente. – Nivel scăzut de utilizare a energiei din surse regenerabile; – Potențialul turistic este în proporție covârșitoare nevalorificat datorită: ○ <i>Lipsa tradiției, inerția de inovare și diversificare a economiei rurale;</i> ○ <i>Lipsa unor mărci, branduri locale și a produselor turistice proprii;</i> ○ <i>Lipsa agențiilor de turism și de activități promoționale.</i> ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ: – Lipsa infrastructurii și a unor măsuri de protejare a persoanelor aflate în situații de excluziune socială; – Nivel redus de implicare a instituțiilor locale în activitățile sociale ale zonei din lipsa fondurilor;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
TERITORIUL: – Posibilitatea valorificării produselor agricole obținute în teritoriu în Mun. Cluj Napoca, Baia Mare, Zalău; – Punerea în valoare a patrimoniului istoric, etnografic și cultural; – Dezvoltarea turismului de agrement, turism montan și hibernal, dar și cultural, religios, etnografic, de afaceri și evenimente etc, – Înzestrarea tehnică a fermelor cu echipamente, mașini și utilaje performante, sisteme eficiente de irigare la nivelul fermei (tehnologii de irigare la nivelul fermei care să conducă la economisirea apei), – Stimularea cultivării și depozitării de legume-fructe (soiuri autohtone, adaptate condițiilor pedoclimatice, construcții, spații protejate de cultivare a legumelor), a culturilor de câmp (soiuri	TERITORIUL: – Capacitatea financiară scăzută a primăriilor din teritoriu de a menține infrastructura în condiții optime; – Lipsa intervenției la obiective de patrimoniu național și cultural aflate într-o continuă stare de degradare, ceea ce poate duce la degradarea iremediabilă a acestora; – Neutilizarea de către teritoriu a resurselor financiare disponibile prin programe de Uniunea Europeană. – Reacția redusă a mediului local la provocările actuale, conducând la scăderea competitivității teritoriului, în favoarea altor zone considerate mai interesante de turiști. – Lipsa unor programe curente de dezvoltare a turismului rural; – Localnicii nu conștientizează faptul că produsele tradiționale și arhitectura țărănească autentică sunt cele care atrag

autohtone), creșterii efectivelor de animale (bovine) și valorificarea raselor autohtone,

- Promovarea unor investiții necesare diversificării activităților agricole din cadrul exploatațiilor și adăugarea de plus valoare produselor agricole,
- Stimularea asocierii și a investițiilor care deservește formele asociative ale fermierilor.

POPULAȚIA:

- Posibilitatea de creștere a numărului de locuri de muncă (și implicit a populației active) prin facilitarea accesului la finanțare a microintreprinderilor;
- Promovarea prin finanțări nerambursabile a integrării tinerilor în viața rurală;
- Posibilitati de accesare a unor acțiuni și programe ale organizațiilor naționale sau internaționale în favoarea minorităților rome;

ACTIVITĂȚILE ECONOMICE:

- Sprijinirea întreprinderilor din teritoriu cu finanțări nerambursabile pentru dezvoltare și creare de locuri de muncă.
- Extinderea rețelei de gospodării autorizate pentru practicarea agroturismului;
- Valorificarea resurselor locale și promovarea specificității locale
- Creșterea cererii de produse ecologice;
- Existența unei piețe de potențiali consumatori în teritoriu de peste 48.000 de persoane;
- Crearea de asociații, parteneriate, cooperative, grupuri de producători în domeniul agricol;
- Practicarea unui turism integrat, cu pachete turistice variate;
- Realizarea și promovarea unor evenimente locale;
- Valorificarea mediului natural nepoluat, a habitatului rural bine conservat, în activități economice inovative, ecologice și de nișă;

turiștii și au tendința de a urbaniza comunitățile.

- Patrimoniul cultural de tip biserici de lemn, castele, conace este în continuă degradare.

POPULAȚIA:

- Migrarea către urban și străinătate;
- Dezvoltarea celorlalte sectoare economice din centrele urbane Zalău, Cluj Napoca, Baia Mare cum ar fi construcțiile ce determină o migrare a forței de muncă din domeniul agricol din teritoriu;
- Scăderea ponderii populației active și ocupate din teritoriu;
- Lipsa investițiilor generatoare de locuri de muncă va duce la creșterea dependenței populației active din teritoriu de locurile de muncă din orașele limitrofe (Cluj Napoca, Baia Mare, Zalău)
- Accentuarea fenomenului sărăciei și marginalizării sociale;
- Scăderea gradului de instruire a populației tinere;
- Riscul excluderii sociale a locuitorilor din zona din cauza nivelului redus de educație al acestora;
- Tendința de îmbătrânire a populației din cauza migrației forței de muncă tinere în străinătate;
- Accentuarea migrației populației la orașe, în special, din cauza lipsei serviciilor.
- Pondere crescută a populației rurale aflată în risc de sărăcie sau de excludere socială, în special în rândul populației de etnie romă

ACTIVITĂȚILE ECONOMICE

- Sprijin insuficient pentru dezvoltarea sectorului IMM;
- Posibilități scăzute de obținere a cofinanțării pentru proiectele europene;
- Creșterea numărului de intermediari între producători și consumatori;
- Resurse financiare la nivelul teritoriului insuficiente pentru promovarea unor investiții.

ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ

- Reconversia unor capacități economice în special cele agricole spre arii de productivitate adaptate condițiilor locale;
- Dezvoltarea prin susținerea producătorilor locali a activităților agro-zootehnice pentru producerea de alimente și produse ecologice.

ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ:

- Valorificarea sprijinului financiar european pentru crearea infrastructurii sociale în teritoriu;
- Posibilitatea formării unor parteneriate locale puternice pentru dezvoltarea comunităților rurale;
- Fonduri nerambursabile care sprijină cooperarea între diverse forme asociative;
- Facilitarea cooperării între actorii implicați în dezvoltarea rurală din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", pentru a-i ajuta să depășească și să aplaneze problemele tipice de natura socio-economică legate de dezvoltarea afacerilor și de asigurarea de servicii în zonele rurale sau provocările legate de mediu; Crearea unor lanțuri scurte de aprovizionare cu produse alimentare

- Lipsa de atractivitate a teritoriului pentru personalul calificat;
- Migrația externă a personalului cu nivel de instruire ridicat;
- Posibilități financiare reduse ale administrației publice pentru realizarea micii infrastructuri de bază;

În urma analizei diagnostic și analizei SWOT, au fost identificate următoarele nevoi la nivelul teritoriului:

Nr. crt.	Identificarea nevoilor planificate pentru finanțare prin SDL 2015-2020	PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE RURALĂ / DOMENII DE INTERVENȚIE
1	Îmbunătățirea colaborării între actorii locali	P1/1A
2	Lanțuri alimentare integrate	P1/1A
3	Restructurarea și modernizarea fermelor mici în ferme orientate către piață	P2/2A
4	Nivel adecvat de capital și tehnologie pentru realizarea de activități agricole moderne	P2/2A
6	Creșterea și diversificarea numărului de locuri de muncă	P6/6A
5	Reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială	P6/6B
7	Infrastructura de bază și servicii adecvate	P6/6B
8	Integrarea socio-economică a minorității rome	P6/6B
9	Conservarea patrimoniului local	P6/6B

CAPITOLUL IV. OBIECTIVE, PRIORITĂȚI ȘI DOMENII DE INTERVENȚIE

Urmare a consultărilor între toți partenerii relevanți (publici, privați, ONG) din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", a analizei diagnostic (prezentarea teritoriului) și analizei SWOT, au fost, au fost fundamentate obiectivele, prioritățile de dezvoltare rurală, domeniile de intervenție în acord cu prioritățile PAC și Strategia Europa 2020 conform Regulamentului (UE) 1305/2013 și măsurile relevante care asigură îndeplinirea nevoilor identificate pentru teritoriu.

Obiective specifice de dezvoltare locală:

1. Încurajarea cooperării în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
2. Îmbunătățirea performanței economice exploatațiilor agricole din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
3. Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari agricoli din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
4. Creșterea competitivității economice a teritoriului și crearea de locuri de muncă;
5. Îmbunătățirea micii infrastructuri de bază din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", Conservarea patrimoniului cultural
6. Promovarea incluziunii sociale în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM"

Au fost stabilite următoarele obiective de dezvoltare rurală, priorități și domenii de intervenție:

OBIECTIVE DE DEZVOLTARE RURALĂ (Reg. UE nr. 1305/2013, art 4)	PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE RURALĂ (Reg. UE nr. 1305/2013, art. 5)	DOMENII DE INTERVENȚIE (Reg. UE nr. 1305/2013, art. 5)
OBIECTIVUL DE DEZVOLTARE RURALĂ 1 Favorizarea competitivității agriculturii	P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale	1A) Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale
OBIECTIVUL DE DEZVOLTARE RURALĂ 2 Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice	P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor	2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole
OBIECTIVUL DE DEZVOLTARE RURALĂ 3 Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale	P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă 6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale

În corelare cu domeniile de intervenție, prioritățile și obiectivele de dezvoltare rurală, în SDL "SAMUS POROLISSUM" au fost cuprinse cinci măsuri, astfel:

M1 / 1A COOPERARE

M2 / 2A INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE

M3 / 6A CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE

M4 / 6B SERVICII DE BAZA, INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR

Obiectivul de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de Intervenție	Măsuri →	Indicatori de rezultat
Obiectivul de dezvoltare rurală 1 Favorizarea competitivității agriculturii	P1	1A	M1/1A COOPERARE	Cheltuieli publice totale
Obiectivul de dezvoltare rurală 2 Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice	P2	2A	M2/2A INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți
Obiectivul de dezvoltare rurală 3 Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale	P6	6A	M3/6A CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE	Locuri de muncă create
		6B	M4 / 6B SERVICII DE BAZA, INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite

SDL contribuie la cele 3 obiective transversale: **inovarea, mediul și atenuarea și adaptarea la schimbările climatice**, astfel:

SDL promovează proiecte ce vizează dezvoltarea de produse, practici, procese și tehnologii noi/**INOVATOARE** în sectorul agricol la nivel local, cu accent pe consolidarea transferului de tehnologie și informații de la știință la practică. Măsura **M1/1A**, va sprijini parteneriatele ce reunesc fermieri și alți actori relevanți ce vor implementa proiecte care vor avea ca obiectiv dezvoltarea, folosirea și transferul de idei, produse sau tehnologii noi pentru a îmbunătăți un anumit sistem de producție, produs, serviciu. Această măsură va conduce la formarea de structuri noi și alternative ale actorilor din mediul rural, sub forma lanțurilor scurte de aprovizionare, ce reunesc inclusiv ONG-uri și autorități locale.

În vederea **PROTECȚIEI, CONSERVĂRII ȘI UTILIZĂRII RESPONSABILE A RESURSELOR DE MEDIU**, au fost cuprinse în SDL două măsuri care sprijină indirect furnizarea de servicii de mediu: **M2/2A** sprijină investițiile pentru tehnologii noi și eficiente de reducere a poluării

și a eroziunii solului, modernizarea echipamentelor de irigații în fermă și a infrastructurii secundare de irigații, producția și utilizarea energiei din surse de energie regenerabilă în ferme. Prin măsura M2/2A se va evita impactul negativ asupra mediului ca urmare a unor investiții inadecvate și a altor acțiuni - investițiile în clădiri și echipamente noi, **beneficiarii** trebuind să respecte procedurile naționale de evaluare a impactului de mediu, unde sunt aplicabile și în cazul specific al echipamentelor pentru irigații, trebuie să se respecte și condițiile din Art. 46, R nr. 1305/2013 privind utilizarea eficientă a apei și prevederile relevante din legislația națională care transpun prevederile DCA.

În ceea ce privește **ATENUAREA EFECTELOR SCHIMBĂRILOR CLIMATICE**, măsura M2/2A sprijină următoarele categorii de investiții în tehnologii/instalații relevante pentru reducerea emisiilor GES: Facilități, echipamente moderne de depozitare, împrăștiere a gunoierului de grajd; echipamente pentru producția și utilizarea surselor de energie regenerabilă în fermă, inclusiv eficientizarea energiei; producția și utilizarea de energie din surse regenerabile în unitățile de procesare agro-alimentare și eficiență energetică. M3/6A sprijină investițiile în producția de combustibili din biomasă.

În ceea ce privește **ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE**, M2/2A sprijină investițiile în tehnologie/instalații relevante pentru adaptarea la schimbările climatice, inclusiv stabilirea, extinderea și/sau modernizarea echipamentului de depozitare a apei la nivelul fermei, și în infrastructură/echipament de irigații mai eficient(ă).

IV.1. IERARHIZAREA PRIORITĂȚILOR ȘI A MĂSURILOR PROPUSE

Prioritate	Alocare financiară	Alocare procentuală
P6	1.242.000	54,92%
P2	465.000	20,56%
P1	120.000	5,31%

SDL "SAMUS POROLISSUM" prezintă o **abordare inovatoare**, bazată pe cooperare și implementată în Teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", generează valoare adăugată în teritoriu în special datorită implicării de jos în sus a populației și a participării integrate a reprezentanților sectoarelor economice. Valoarea adăugată a SDL este generată atât de caracterul inovator al intervenției prin LEADER, cât și de impactul generat de aceasta la nivelul teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM". SDL "SAMUS POROLISSUM" generează valoare adăugată în teritoriu prin : Capacitatea instituțională creată și consolidată prin parteneriate, Dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how, Identificarea unor soluții locale creative pentru problemele existente la nivel local, Dezvoltarea proiectelor de utilitate publică și/sau cu impact economic, social, cultural, Dezvoltarea identității locale, Schimburi de experiență și bune practici inter-teritoriale și trans-naționale.

Este îndeplinit astfel CS 4.5. Contribuția măsurilor din cadrul SDL la obiectivele transversale (3 puncte) Tabelul 2: Indicatori de monitorizare specifici domeniilor de intervenție

DI	Indicator de monitorizare	Valoare
1A	Cheltuieli publice totale	5,31% din alocare SDL
2A	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți	10
6A	Locuri de muncă create	18
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/ infrastructu îmbunătățite	48.059 locuitori

CAPITOLUL V. PREZENTAREA MĂSURILOR

FIȘA MĂSURII

Denumirea măsurii	COOPERARE
Codul măsurii	M1 / 1A
Tipul măsurii	☐ INVESTIȚII ☒ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR

1. DESCRIEREA GENERALĂ A MĂSURII

În cadrul acestei măsuri, se acordă sprijin financiar pentru a facilita cooperarea între actorii implicați în dezvoltarea rurală din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", pentru a-i ajuta să depășească și să aplaneze problemele tipice de natura socio-economică legate de dezvoltarea afacerilor și de asigurarea de servicii în zonele rurale sau provocările legate de mediu. Cooperarea va ajuta la abordarea dezavantajelor legate de nivelul foarte mare de fragmentare din sectorul agricol din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", cu o pondere foarte mare a fermelor mici, și va promova entitățile care colaborează pentru identificarea unor soluții noi și economii de scară.

Obiective de dezvoltare rurală: Favorizarea competitivității agriculturii.

Obiectivul specific local al măsurii: Încurajarea cooperării în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";

Măsura contribuie la Prioritatea P1 "Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale" prevăzut la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:

Măsura corespunde obiectivelor art. 35 din Reg. (UE) nr. 1305/2013

Măsura contribuie direct la domeniul de intervenție DI 1A: **Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale**, sprijinul fiind acordat pentru cooperarea dintre actori din sectorul agro-alimentar, cu scopul de a comercializa produsele din lanțurile scurte de aprovizionare și va facilita utilizarea metodelor inovatoare de comercializare a produselor și atragerea unor categorii noi de consumatori.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. 1305/2013 legate de mediu și schimbări climatice, și inovare.

Mediu și schimbări climatice: Operațiunile sprijinite pot deveni un pilon important pentru adaptarea sectorului agricol din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" la schimbările climatice, oferind totodată soluții eficiente și inovative cum ar fi soiuri rezistente la secetă, tehnici și sisteme cu un număr limitat de intervenții asupra solului, contribuind astfel la reducerea pierderilor de apă și a degradării solului și la conservarea și promovarea patrimoniului genetic local.

De asemenea, comercializarea produselor alimentare obținute la nivelul teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM", prin lanțuri scurte și prin piețe locale poate avea efecte pozitive asupra mediului și climei prin reducerea consumului de energie și, implicit, a emisiilor de GES.

Se va sprijini de asemenea, cooperarea între micii operatori în ceea ce privește organizarea de procese de lucru comune și partajarea echipamentelor și a resurselor și pentru dezvoltarea și/sau comercializarea de servicii turistice aferente turismului rural din

teritoriu (Art. 35, alin. 2 lit (c) din R1305/2013)

Inovare: Acțiunile desfășurate prin această măsură au un rol extrem de important în cadrul SDL deoarece acestea sprijină inovarea și facilitează dezvoltarea, folosirea și transferul de idei, produse sau tehnologii noi pentru a îmbunătăți un anumit sistem de producție, produs, serviciu.

Totodată, prin cooperare, micii producători din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" pot identifica modalități inovatoare de comercializare a unui volum mai mare de produse proprii și de atragere a unor noi categorii de consumatori.

Activitățile de dezvoltare-inovare ar permite fermierilor să capitalizeze în comun produsele obținute, să-și adapteze producția la cerințele pieței, să aibă un acces mai bun la inputuri, echipamente, credite și piață, să-și optimizeze costurile de producție, să creeze lanțuri scurte de aprovizionare și să facă față diferitelor provocări de pe piață.

Este îndeplinit astfel CS 4.5. Contribuția măsurilor din cadrul SDL la obiectivele transversale (3 puncte).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura "COOPERARE" este complementară cu Măsurile "INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE", beneficiarii direcți ai măsurii "COOPERARE" pot fi beneficiari direcți/indirecți ai Măsurii "INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE". De asemenea, beneficiarii direcți ai Măsurii "COOPERARE" pot fi beneficiari indirecți Măsurii "SERVICII DE BAZA, REINNOIREA SATELOR,,

Este îndeplinit astfel CS 4.2. Complementaritatea intervențiilor propuse în SDL (10 puncte) SDL prevede cel puțin două măsuri complementare cu cel puțin o măsură din SDL.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: -

2. VALOAREA ADĂUGATĂ A MĂSURII

Sprijinul se va acorda pentru cooperarea orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" în vederea stabilirii de lanțuri scurte de aprovizionare și de piețe locale și a dezvoltării acestora, precum și pentru promovarea de activități la nivelul teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" privind dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale. Se va sprijini de asemenea cooperarea între micii operatori în ceea ce privește organizarea de procese de lucru comune și partajarea echipamentelor și a resurselor și pentru dezvoltarea și/sau comercializarea de servicii turistice aferente turismului rural din teritoriu (Art. 35, alin. 2 lit (c) din R1305/2013)

Măsura nu presupune numai cooperarea dintre fermieri, procesatori, comercianți alimentari cu amănuntul, restaurante, hoteluri și alte forme de cazare în mediul rural, ci și realizarea de parteneriate cu organizații neguvernamentale și autorități publice.

3. TRIMITERI LA ALTE ACTE LEGISLATIVE

Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului

Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis

4. BENEFICIARI DIRECTI/INDIRECTI (GRUP ȚINTĂ)

PARTENERIATELE constituite în baza unui **ACORD DE COOPERARE** și în a cărei componență să fie cel puțin un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier sau un grup de producători/o cooperativă care își desfășoară activitatea în sectorul agricol/pomicol, în funcție de submăsură.

- Reprezentativitatea parteneriatului la nivelul teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- Fermieri din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- Microîntreprinderi și întreprinderi mici din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- Organizații neguvernamentale din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- Consilii locale din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM".

Parteneriatul poate fi constituit și din persoane fizice, cu condiția ca liderul de proiect să fie cel puțin PFA, II, IF (înființate în baza OUG nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare).

Este îndeplinit astfel CS 3.5 (5 puncte). SDL prevede o măsură dedicată promovării formelor asociative.

5. TIP DE SPRIJIN

Rambursare a cheltuielilor eligibile efectuate și plătite efectiv.

Plată în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu articolul 45(4) și articolul 63 din regulamentul 1305/2014.

6. TIPURI DE ACȚIUNI ELIGIBILE ȘI NEELIGIBILE

ACȚIUNI ELIGIBILE

Sprijinul se acordă pentru costuri de cooperare și investiții tangibile și/sau intangibile pentru promovarea unor proiecte comune care implică cel puțin două entități care cooperează pentru: Crearea/dezvoltarea unui lanț scurt de aprovizionare/piețe locale (cu produse alimentare), și/sau activități de promovare referitoare la crearea/dezvoltarea unui lanț scurt (sau lanțuri scurte) de aprovizionare (cu produse alimentare) și la piața locală deservită de acest lanț/aceste lanțuri.

Sunt considerate acțiuni eligibile, acțiunile prevăzute în Planul de marketing - care vor fi realizate în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" - din următoarele categorii:

Studii/planuri:

- Elaborarea studiilor și planurilor de marketing asociate proiectului, inclusiv analize de piață, conceptul de marketing etc.

Costurile de funcționare a cooperării

Pot fi efectuate după semnarea contractului și nu vor depăși 20% din valoarea totală eligibilă a proiectului, și pot cuprinde:

- Cheltuieli de transport și de subzistență ale coordonatorului și partenerilor legate de activitățile parteneriatului;
- Cheltuieli legate de închirierea spațiilor de desfășurare a întâlnirilor parteneriatului, închiriere sediu, achiziție echipamente IT și alte dotări necesare desfășurării cooperării, etc.

 Costuri directe ale proiectelor specifice corelate cu planul proiectului, inclusiv costuri de promovare, și pot cuprinde:

- Cheltuieli de promovare inclusiv pagina web, broșuri, pliante, bannere, promovare platita prin social media și alte rețele de publicitate, radio și televiziune etc.;
- Cheltuieli de marketing legate de etichetarea și ambalarea produsului (concept grafic), creare marcă înregistrată;
- Investiții în construcții aferente activității de producție (modernizare, construcție) echipamente, utilaje necesare implementării proiectului așa cum rezultă din planul proiectului, inclusiv mijloace de transport adecvate activității descrise în proiect;
- Aplicații software adecvate activității descrise în proiect;
- Onorarii ale personalului, partenerilor, colaboratorilor, aferente activităților descrise în proiect.

ACȚIUNI NEELIGIBILE

Nu sunt sprijinite următoarele tipuri de cheltuieli:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;
- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- construcția sau modernizarea locuinței și sediilor sociale;
- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:
 - (a) dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare și pentru fondurile mutuale în condițiile menționate în M17;
 - (b) achiziționarea de terenuri construite și neconstruite
 - (c) taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;
- achiziționarea de clădiri.

7. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

- Proiectul propus se va implementa în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- Solicitantul se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul va depune un acord de cooperare care face referire la o perioadă de funcționare cel puțin egală cu perioada pentru care se acordă finanțarea;
- Pentru proiectele legate de lanțurile scurte de aprovizionare, solicitantul va depune un studiu/plan, privitor la conceptul de proiect privind lanțul scurt de aprovizionare;
- Pentru proiectele legate de piețele locale, solicitantul va prezenta un concept de marketing adaptat la piața teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM", care să cuprindă, dacă este cazul, și o descriere a activităților de promovare propuse.
- Proiectul de cooperare propus va fi nou și nu va fi în curs de defășurare sau finalizat;
- Dacă este cazul, solicitantul va respecta definițiile cu privire la lanțurile scurte de

aprovizionare și piețele locale stabilite în conformitate cu prevederile din articolul 11 din Regulamentul (UE) nr. 807/2014 și descrise în secțiunea Informații specifice operațiunii din fișa măsurii.

– Partenerii care sunt fermieri își desfășoară activitățile agricole într-una din unitățile administrativ - teritoriale din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM".

8. CRITERII DE SELECȚIE

Criteriile de selecție a proiectelor vor urmări următoarele principii:

– Principiul reprezentativității cooperării, respectiv numărul de parteneri implicați (mai mult de 5 membri, între 3-5 membri, sub 3 membri);

– Principiul structurii adecvate de parteneriat, pe baza obiectivului proiectului (a) parteneriatele care la finalizarea proiectului formalizează cooperarea prin constituirea unei forme asociative cu personalitate juridică, b) entități cu experiență în domeniile cercetării de piață și al promovării produselor agro-alimentare, c) consilii locale, unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică, ONG, alte entități relevante, pe baza obiectivelor proiectului);

– **Principiul valorii adăugate:** Parteneriatul comercializează produse ecologice conform prevederilor OUG 34/2000; Parteneriatul comercializează produse tradiționale conform prevederilor Ordinului 724/ 2013, provenite din exploatații situate în zone HNV conform listei UAT situate în zone HNV;

– Principiul "piețelor locale" (i.e. distanță geografică mai mică între punctul de producție și punctul de vânzare): 0-15 km, >15-30, >30-75 km; Proiecte care propun integrarea lanțului scurt cu piața locală;

Principiile de selecție vor fi detaliate suplimentar ghidul solicitantului elaborate de GAL și vor avea în vedere prevederile din articolul 49 al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013, în scopul de a asigura tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acelor resurse în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. SUME (APLICABILE) ȘI RATA SPRIJINULUI

Valoarea maximă a sprijinului este de 30.000 de euro/proiect.

Ponderele sprijinului nerambursabil este de 100% din totalul cheltuielilor eligibile. În cazul în care planul de proiect include, de asemenea, acțiuni care sunt eligibile în cadrul altor măsuri, atunci costurile sunt acoperite din această măsură, în conformitate cu rata maximă a ajutorului și sumele aplicabile în cadrul acelor măsuri. Cu toate acestea, valoarea maximă a cheltuielilor eligibile în cadrul altor măsuri nu va depăși valoarea maximă acordată în cadrul măsurii 1/1A.

Costurile de funcționare a cooperării nu vor depăși 20% din valoarea maximă a sprijinului acordat pe proiect depus.

Toate costurile sunt acoperite de această măsură ca o valoare globală.

Intensitatea ajutorului este de 100%.

10. INDICATORI DE MONITORIZARE

Număr de parteneriate sprijinite.

FIȘA MĂSURII

Denumirea măsurii	INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE
Codul măsurii	M2 / 2A
Tipul măsurii	X INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR

1. DESCRIEREA GENERALĂ A MĂSURII

Așa cum reiese din analiza SWOT, la nivelul teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" există o serie de nevoi pentru investiții în active fizice în agricultură și prelucrare a produselor alimentare, în scopul de a moderniza și îmbunătăți productivitatea și competitivitatea în sectorul agro-alimentar.

Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite utilizate în majoritatea exploatațiilor agricole și a unităților de profil din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", se reflectă în nivelul redus al productivității muncii din sector și în calitatea produselor. Prin urmare, se impune introducerea de tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor.

Măsura va reprezenta o soluție de dezvoltare a exploatațiilor agricole din zona montană a teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" în vederea diminuării riscului de abandon a terenurilor agricole în această zonă și a altor riscuri economice și sociale care pot apărea și conduce, ulterior, la dezechilibre semnificative. Sprijinul poate viza atât dotări tehnice privind inventarul agricol și de procesare la nivelul fermei, cât și diversificarea activităților din cadrul exploatațiilor și facilitarea accesului la piețele locale.

Obiective de dezvoltare rurală

- i. Gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- ii. Restructurare și creștere a viabilității exploatațiilor agricole

Obiectivul specific local al măsurii:

1. Îmbunătățirea performanței economice exploatațiilor agricole din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
2. Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari agricoli din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";

Măsura contribuie la prioritatea P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 inovare și protecția mediului în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013).

Mediu și clima: În cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile în sectorul agroalimentar, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze

cu efect de seră și de amoniac în agricultură, inclusiv în sectorul pomicol. Investițiile în modernizarea sistemelor de irigații vor fi realizate în conformitate cu prevederile planurilor de management ale bazinelor hidrografice potrivit Directivei Cadru Apă, asigurând contorizarea și eficientizarea consumului de apă și energie.

Investițiile în industria de procesare vor viza reducerea amprenteii asupra mediului prin încurajarea de noi metode de păstrare a producției agroalimentare, pentru creșterea siguranței alimentare, produse adaptate mai bine cerințelor pieței, metode de utilizare a deșeurilor și de epurare a apei pentru protejarea mediului, anveloparea clădirilor.

Inovare: Sprijinul pentru realizarea de investiții în domeniul producției agricole, a procesării și a infrastructurii agricole va ameliora performanța economică a exploatațiilor, inclusiv pomicole și va conduce la obținerea de produse procesate cu înaltă valoare. Sprijinul va viza îndeosebi folosirea de soiuri de plante mai bine adaptate la secetă, rase de animale mai productive, tehnologii eficiente și moderne, instalații inovatoare.

Este îndeplinit astfel CS 4.5. Contribuția măsurilor din cadrul SDL la obiectivele transversale (3 puncte).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura "INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE" este complementară cu Măsura "COOPERARE", beneficiarii direcți ai măsurii "INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE" pot fi beneficiari direcți/indirecți ai Măsurii "COOPERARE". De asemenea, beneficiarii direcți ai Măsurii "INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE" pot fi beneficiari indirecți Măsurii "SERVICII DE BAZA, INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR,,.

Măsura "INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE" are un efect pozitiv direct asupra măsurii: "SERVICII DE BAZA, INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR".

Sinergia cu alte măsuri din SDL: -

2. VALOAREA ADĂUGATĂ A MĂSURII

Măsura va facilita o mai bună legătură între producătorii primari, procesatori și comercianți, ceea ce va asigura o accesibilitate crescută a consumatorilor la produse agroalimentare, creșterea competitivității sectorului agro-alimentar.

Cooperativele au un rol important în mai buna corelare dintre ofertă și cerințele de piață și în furnizarea unei eficiențe mărite prin marketing comun al produselor produse de către membrii acestora, în special în cazul fermelor mici. De aceea, acestea vor fi încurajate și prioritizate în a realiza investiții pentru dezvoltare și în interesul membrilor.

Promovarea investițiilor în integrarea producției cu procesarea la nivelul fermei (cum ar fi procesarea la nivel de fermă și adăugarea de plus valoare produselor agricole) va asigura creșterea viabilității economice a acestora și crearea de venituri adiționale pentru fermieri.

De asemenea există o gamă variată de potențiale resurse de producție a energiei regenerabile din agricultură (resturile vegetale rezultate în urma recoltării produselor agricole sau deșeurile rezultate din creșterea animalelor), însă nivelul de utilizare și valorificare este redus ca urmare a limitărilor tehnologice, a eficienței economice și a restricțiilor de mediu. Aceste resurse alături de celelalte resurse regenerabile (energia solara, eoliana, geotermală etc), pot fi folosite pentru a obține energie regenerabilă care să fie utilizată în propriul proces productiv al fermelor sau unităților procesatoare, contribuind, în acest fel, la reducerea costurilor cu energia (electricitatea și agentul termic) și pentru a contribui la eforturile de dezvoltare a unei economii cu emisii reduse de carbon.

3. TRIMITERI LA ALTE ACTE LEGISLATIVE

Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013

Regulamentul (UE) Nr. 1307/2013.
 Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003.
 Regulamentul (UE) nr. 1242/2008.
 Legea cooperăției agricole nr. 566/2004.
 Legea nr. 1/2005.
 Ordonanța Guvernului nr. 37/2005.
 Ordinul nr. 119/2014.

4. BENEFICIARI DIRECTI/INDIRECTI (GRUP ȚINTĂ)

- Fermieri din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", cu excepția persoanelor fizice neautorizate ;
- Cooperative (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători, constituite în baza legislației naționale în vigoare care deservește interesele membrilor;

5. TIP DE SPRIJIN

- Rambursare costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art 63 ale R. 1305/2014.

6. TIPURI DE ACȚIUNI ELIGIBILE ȘI NEELIGIBILE

Acțiuni eligibile

- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice din teritoriu, inclusiv tehnologii eficiente de reducerea emisiilor poluării și respectarea standardelor Uniunii și cele pentru depozitarea/gestionarea adecvată a gunoierului de grajd;
- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale din teritoriu, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;
- Investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art 17 (5) al Reg. 1305/2013 în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 24 luni de la momentul instalării și investiții de conformare cu noile standarde în cazul modernizării exploatațiilor agricole conform art. 17 (6) în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 12 luni de la data la care noul standard a devenit obligatoriu pentru exploatație;
- Înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei;
- Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării (precum magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole); investițiile de procesare la nivelul fermei vor fi realizate doar împreună cu investițiile în înființarea/modernizarea/dezvoltarea fermei (considerate ca fiind proiecte ce vizează un lanț alimentar integrat și adăugarea de plus valoare la nivel de fermă).
- Investiții în înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei, ca și componentă secundară într-un proiect de investiții la nivel de fermă;
- Investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei, în cadrul fermei, ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
- Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din activitatea agricolă și/ sau

forestieră atât din ferma proprie cât și din afara fermei), ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;

- Achiziționarea sau dezvoltare de software, identificat ca necesar..

Acțiuni neeligibile: Producția de biocombustibili și peleți, Investițiile pentru unități de ecarisaj, Producția și comercializarea produselor vinicole sprijinite prin Programul național de sprijin al României în sectorul vitivinicol 2014-2018, cu modificările și completările ulterioare, Procesarea și comercializarea produselor agricole finanțate în cadrul subprogramului pomicol din PNDR, Procesarea produselor pescărești.

7. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

- Investiția trebuie să se realizeze în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile/operațiunile eligibile prevăzute prin această măsură;
- Sprijinul va fi limitat la investiții în procesarea produselor agricole incluse în lista cuprinsă în Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene în scopul obținerii de produse Anexa I și non-Anexa I;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de asigurare a cofinanțării investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza prezentării documentației tehnico-economice;
- Solicitantul nu trebuie să fie în dificultate, în conformitate cu legislația în vigoare;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului;
- Investiția va respecta prevederile legislației în vigoare din domeniul sănătate publică, sanitar-veterinar și siguranță alimentară;
- Solicitantul va demonstra ca profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat.

8. CRITERII DE SELECȚIE

- Se va acorda prioritate solicitanților care participă la Măsurile M1/1A și/sau M2/1A.
- Se va acorda prioritate creării lanțurilor alimentare integrate, respectiv integrarea sistemelor de colectare, procesare și comercializare;
- Se va acorda prioritate produselor cu înaltă valoare adăugată;
- Se va acorda prioritate cooperativelor;
- Se va acorda prioritate raselor/soiurilor autohtone;
- Se va acorda prioritate investițiilor ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile în sectorul agroalimentar, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură

9. SUME (APLICABILE) ȘI RATA SPRIJINULUI

I. În cazul fermelor având dimensiunea economică până la 500.000 SO:

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși 25.000 euro (în cazul proiectelor care prevăd achiziții simple/proiectelor care prevăd construcții- montaj) sau 50.000 euro (în cazul proiectelor care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate la nivelul exploatației agricole).

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale

suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO), respectiv 70% în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO, în cazul:

- Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, în conformitate cu anexa II a R 1305);

- Proiectelor integrate;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

II. În cazul fermelor având dimensiunea economică peste 500.000 SO:

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 30% și nu va depăși 25.000 euro (în cazul proiectelor care prevăd achiziții simple/proiectelor care prevăd construcții- montaj) sau 50.000 euro în cazul proiectelor care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate la nivelul exploatareii agricole

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 50% în cazul:

- Proiectelor integrate;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013.

III. În cazul cooperativelor și grupurilor de producători - 50% intensitate sprijin fără a depăși maximum 100.000 euro indiferent de tipul investiției;

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul:

- Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători) și a proiectelor integrate;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

În cazul proiectelor care includ activități de procesare la nivelul fermei, ratele sprijinului aplicabile acțiunilor privind procesarea și comercializarea produselor enumerate în Anexa I la Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene (TFEU) vor respecta intensitățile ajutorului aplicabile specificate în Anexa II la Reg. 1305/2013.

10. INDICATORI DE MONITORIZARE

Numărul de exploatareii agricole/beneficiari sprijiniți

FIȘA MĂSURII

Denumirea măsurii	CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE
Codul măsurii	M3 / 6A
Tipul măsurii	X INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR

1. DESCRIEREA GENERALĂ A MĂSURII

În cadrul acestei sub-măsuri se acordă sprijin pentru investiții microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" care creează sau dezvoltă activități non-agricole în teritoriu.

Scopul sprijinului acordat prin această măsură este de a stimula mediul de afaceri din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", contribuind astfel la creșterea numărului de activități non-agricole desfășurate în teritoriu, precum și la dezvoltarea activităților non-agricole existente, care să conducă la crearea de locuri de muncă, creșterea veniturile populației rurale și reducerea diferențelor dintre mediul rural și urban.

De asemenea, sunt vizați fermierii sau membrii gospodăriilor lor agricole care doresc să-și diversifice activitățile economice prin practicarea de activități non-agricole în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale.

OBIECTIVE DE DEZVOLTARE RURALĂ: Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale

OBIECTIVUL SPECIFIC LOCAL AL MĂSURII

1. Creșterea competitivității economice a teritoriului și crearea de locuri de muncă;

Măsura contribuie la prioritatea **P6** Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg. (UE) nr. 1305/2013

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție **6A** - Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 inovare și protecția mediului în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013).

Mediu și climă

Sprijinul acordat microîntreprinderilor și întreprinderilor mici pentru producția și utilizarea surselor regenerabile de energie, în special, prin utilizarea biomasei contribuie la reducerea efectelor schimbărilor climatice. Activitățile de agroturism sprijinite vor viza practicarea unui turism responsabil care să evite degradarea zonelor naturale sensibile și, mai mult decât atât, promovarea acestora, contribuind inclusiv la promovarea biodiversității și generarea de venituri pentru locuitorii mediului rural.

Inovare

Diversificarea activităților economice în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" va deschide noi oportunități și posibilități pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel atractivitatea satelor românești.

Este îndeplinit astfel CS 4.5. Contribuția măsurilor din cadrul SDL la obiectivele transversale (3 puncte).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL

Măsura "CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE" este complementară cu Măsura "COOPERARE", beneficiarii direcți ai măsurii " CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE" pot fi beneficiari direcți/indirecți Măsurii "COOPERARE". De asemenea, beneficiarii direcți ai Măsurii " CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE" pot fi beneficiari indirecți Măsurii "SERVICII DE BAZA, REINNOIREA SATELOR",.

SINERGIA CU ALTE MĂSURI DIN SDL: Măsura "CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE" este sinergică cu măsura "SERVICII DE BAZA, INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR", care împreună contribuie la realizarea Priorității 6 din SDL: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Este îndeplinit astfel CS 4.1. Sinergia dintre măsurile propuse în SDL (5 puncte), în SDL sunt incluse cel puțin două măsuri care contribuie la aceeași prioritate.

2. VALOAREA ADĂUGATĂ A MĂSURII

Principalul scop al măsurii este acela de a promova crearea și dezvoltarea unor noi activități economice în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", atât pentru anumite categorii de afaceri în domeniul agricol, cât și pentru diversificarea activităților în general, dincolo de diversificarea activităților cu profil agricol.

3. TRIMITERI LA ALTE ACTE LEGISLATIVE

Legislație UE

Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii.

R (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la ajutoarele de minimis

Comunicarea Comisiei nr. 2008/C155/02 cu privire la aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții;

Comunicarea Comisiei nr. 2008/C14/02 cu privire la revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de actualizare.

Linii directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate

Ordonanță de urgență nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare.

Ordonanța de Urgență nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național;

4. BENEFICIARI DIRECTI/ INDIRECTI (GRUP ȚINTĂ)

BENEFICIARI DIRECTI

– micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente și nou înființate în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";

BENEFICIARI INDIRECTI (GRUP ȚINTĂ)

Persoane fizice și juridice din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", agenți din domeniul turismului și alimentației publice.

5. TIP DE SPRIJIN

– Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv

- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R (UE) nr. 1305/2013

6. TIPURI DE ACȚIUNI ELIGIBILE ȘI NEELIGIBILE

Tipuri de acțiuni eligibile:

Investiții pentru producerea produselor non-agricole

Investiții pentru activități meșteșugărești

Investiții legate de furnizarea de servicii

Investiții pentru infrastructură în unitățile de primire turistică de tip agro-turistic, proiecte de activități de agrement;

Investiții pentru producția de combustibil din biomasă

Tipuri de acțiuni neeligibile:

– prestarea de servicii agricole, achiziționarea de utilaje și echipamente agricole aferente acestei activități, în conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia Națională;

– procesarea și comercializarea produselor prevazute în Anexa I din Tratat;

– producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică;

– cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";

– cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;

– cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;

– cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;

– cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013.

Cheltuieli neeligibile specifice:

Cheltuieli specifice de înființare și funcționare a întreprinderilor (obținerea avizelor de funcționare, taxe de autorizare, salarii angajați, costuri administrative, etc).

7. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

– Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;

– Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de activități sprijinite prin măsură;

– Localizarea proiectului pentru care se solicită finanțare trebuie să fie în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";

– Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;

– Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;

– Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;

– Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare.

8. CRITERII DE SELECȚIE

– Principiul prioritizării proiectelor care crează locuri de muncă (peste 4 locuri de

muncă, între 3 și 4 locuri de muncă, între 1 și 2 locuri de muncă);

- Principiul prioritizării proiectelor care presupun o activitate de producție;
- Principiul prioritizării proiectelor care presupun lucrări de construcții montaj;
- Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (textile și pielărie, industrii creative și culturale-inclusiv meșteșugur, agroturism)
- Principiul localizării întregii activități a solicitantului în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM".

Principiile de selecție vor fi detaliate suplimentar în ghidul solicitantului.

9. SUME (APLICABILE) ȘI RATA SPRIJINULUI

Sprijin public nerambursabil va respecta prevederile R 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis și nu va depăși 200.000 de euro/beneficiar pe 3 ani fiscali.

Valoarea maximă nerambursabilă a unui proiect este de 75.000 euro pentru proiecte care includ construcții-montaj și 50.000 euro pentru proiecte care nu includ construcții-montaj.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 70%.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil poate fi de 90%, în următoarele cazuri:

- pentru solicitanții care desfășoară activități de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și agroturism în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- pentru fermierii care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unor activități non-agricole.

10. INDICATORI DE MONITORIZARE

Locuri de muncă create: 18

Este îndeplinit astfel CS 4.4 Contribuția SDL la realizarea indicatorului specific priorității 6B - creare de locuri de muncă (14 puncte). Prin măsura "CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE" se vor crea minim 14 locuri de muncă.

FIȘA MĂSURII

Denumirea măsurii	SERVICII DE BAZA, INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR
Codul măsurii	M4 / 6B
Tipul măsurii	X INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR

1. DESCRIEREA GENERALĂ A MĂSURII

Conform analizei SWOT, teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" este caracterizat prin populație în curs de îmbătrânire și puternică tendință de emigrare, în special a tinerilor. Dezvoltarea economică și socială durabilă a teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale și serviciilor de bază existente. Investițiile efectuate în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" vor duce la sau vor susține dezvoltarea sustenabilă a mediului socio-economic pentru a inversa tendințele spre un declin social și economic negativ și depopularea teritoriului.

Această măsură vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului, combaterea excluziunii sociale, integrarea minorităților precum. Măsura va contribui la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor satelor din teritoriu prin furnizarea oportună și prin accesibilizarea serviciilor de asistență socială.

Inovare. Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele: îmbunătățirea și accesibilizarea serviciilor locale de asistență socială în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM"; Introducerea, dezvoltarea unităților de îngrijire medicală și asistență socială la domiciliu; Dotarea clădirilor multifuncționale cu sisteme care utilizează energie regenerabilă.

Protecția mediului: Prin această măsură se vor sprijini proiecte cu un impact cât mai scăzut asupra mediului înconjurător (un aspect important fiind limitarea materialelor informative și încurajarea utilizării de materiale reciclate pentru producerea acestora).

Este îndeplinit astfel CS 4.5. Contribuția măsurilor din cadrul SDL la obiectivele transversale (3 puncte).

Obiective de dezvoltare rurală

Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivul specific local al măsurii

1. Îmbunătățirea micii infrastructuri de bază din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" și conservarea patrimoniului cultural

2. Promovarea incluziunii sociale în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM"

Măsura contribuie la prioritatea P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20 din Reg. (UE) nr. 1305/2013

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6B - Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013 inovare și protecția mediului în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:

Măsura "SERVICII DE BAZA, INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR" este complementară cu Măsura "COOPERARE", beneficiarii direcți ai măsurii "SERVICII DE BAZA, INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR" pot fi beneficiari direcți ai Măsurii "COOPERARE".

SINERGIA CU ALTE MĂSURI DIN SDL: Măsura "SERVICII DE BAZA, INCLUZIUNE SOCIALĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR" este sinergică cu măsura "CREAREA ȘI DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE", care împreună contribuie la realizarea Priorității 6 din SDL: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Este îndeplinit astfel CS 4.1. Sinergia dintre măsurile propuse în SDL (5 puncte), în SDL sunt incluse cel puțin două măsuri care contribuie la aceeași prioritate.

3. VALOAREA ADĂUGATĂ A MĂSURII

Identitatea culturală a satelor din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" reprezintă o importantă sursă de dezvoltare locală și este caracterizată de un patrimoniu cultural material și imaterial divers. Pentru a păstra nealterată moștenirea rurală și identitatea națională și pentru a le valorifica pe post de instrument de dezvoltare economică locală, prin această măsură vor fi sprijinite acțiuni de protejare a patrimoniului cultural de interes local, clădiri și monumente de patrimoniu reprezentative pentru patrimoniul cultural local, inclusiv așezăminte monahale.

În plus, determinarea identității socio-culturale necesită luarea în considerare a unor factori cum ar fi educația și accesul la cultură. Astfel, o componentă importantă a vieții sociale este și cea culturală, domeniu care poate contribui la creșterea gradului de atractivitate a satului pentru populația tânără.

Investițiile realizate prin această măsură ar trebui să conducă la sau să sprijine dezvoltarea durabilă a mediului socio-economic, cu scopul de a atenua tendințele de declin economic și social negativ, precum și depopulare a teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM".

Diversificarea activităților din teritoriu: înființarea și funcționarea infrastructurilor sociale va duce automat la nevoia de anumite bunuri și servicii pentru ele. Furnizarea acestora de la nivel local este un element de valoare adăugată care nu trebuie ignorat. Mai mult, în cazul în care infrastructurile sociale dezvoltă o activitate lucrativă din punct de vedere economic, acestea vor funcționa ca un catalizator local pentru alte afaceri situate mai sus sau mai jos pe lanțul valoric.

Dezvoltarea unui teritoriu cu o identitate locală mai omogenă și puternică: prin favorizarea incluziunii sociale, grupurile cultural-etnice care alcătuiesc teritoriul vor interacționa și colabora (astfel lucrând pe lucrurile pe care le au în comun), întărindu-se ideea de o singură comunitate și de identitate locală.

4. TRIMITERI LA ALTE ACTE LEGISLATIVE

R (UE) nr. 1407/2013, R(UE) nr. 1303/2013, R (UE) nr. 480/2014, R (UE) nr. 808/2014, Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 422/2001, cu modificările și completările ulterioare, HG nr 26/2000, Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, Legea nr. 219/2015, OG nr. 68/2003, cu modificările și completările ulterioare, HG nr. 539/2005, cu modificările și completările ulterioare, HG nr. 268/2007, cu modificările și completările ulterioare, HG nr. 1113/2014, HG nr. 118/2014, HG nr. 18/2015, HG nr. 383/2015, HG nr. 867/2015.

5. BENEFICIARI DIRECTI/ INDIRECTI (GRUP ȚINTĂ)

Pentru **PROIECTE DE INVESTIȚII ÎN SERVICII DE BAZĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR:**

Beneficiari direcți: Comunele partenere GAL "SAMUS POROLISSUM" și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare, ONG-uri.

Beneficiari indirecți: locuitorii teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" inclusiv locuitorii aparținând minoritățile locale, turiști care vizitează teritoriul.

Pentru **PROIECTE DE INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURA SOCIALĂ ȘI INTEGRAREA MINORITĂȚILOR LOCALE (ÎN SPECIAL MINORITATEA ROMĂ):**

Beneficiari direcți: Comunele partenere GAL "SAMUS POROLISSUM" și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare, ONG-uri furnizori de servicii sociale, Asociația GAL SAMUS POROLISSUM, pentru investiții în infrastructura socială în situația în care, în urma lansării primului apel de selecție, nu se depun proiecte.

Proiectele de infrastructură socială trebuie să asigure funcționarea prin operaționalizarea infrastructurii de către o entitate acreditată ca furnizor de servicii sociale.

Beneficiari indirecți: persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice, victimele violenței în familie, persoanele fără adăpost, bolnavi cronici în fază terminală, persoanele cu diferite adicții (consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc etc.), victimele traficului de persoane, persoanele private de libertate, persoanele sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probațiune, persoanele cu afecțiuni psihice, persoanele din comunități izolate, șomeri de lungă durată, aparținătorii beneficiarilor, tineri în dificultate, Victimele violenței în familie și agresori, alte persoane aflate în situații de nevoie, persoane aparținând minorităților locale (în special minoritatea romă), Copii de etnie romă și familiile acestora.

Este îndeplinit astfel CS 3.1 (5 puncte). SDL prevede cel puțin o măsură dedicată investițiilor în infrastructura socială.

Este îndeplinit astfel CS 3.2 (5 puncte). SDL prevede cel puțin o măsură dedicată acțiunilor pentru integrarea minorităților locale (în special minoritatea romă).

6. TIP DE SPRIJIN

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plata în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45(4) și art. 63 ale R(UE) nr. 1305/2013

7. TIPURI DE ACȚIUNI ELIGIBILE ȘI NEELIGIBILE

În cadrul acestei măsuri se acordă sprijin în special pentru:

I. PROIECTE DE INVESTIȚII ÎN SERVICII DE BAZĂ ȘI REÎNNOIREA SATELOR

a. elaborarea și actualizarea planurilor de dezvoltare a UAT-urilor din teritoriu și a serviciilor de bază oferite de acestea, precum și ale planurilor de protecție și de gestionare legate de zonele Natura 2000 și de alte zone cu înaltă valoare naturală;

b. investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei;

c. investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente;

d. investiții de uz public în infrastructura de agrement, în informarea turiștilor și în infrastructura turistică la scară mică;

e. studii și investiții asociate cu întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor, al peisajelor rurale și al siturilor de înaltă valoare naturală, inclusiv cu aspectele socioeconomice conexe, precum și acțiuni de sensibilizare ecologică;

f. investiții orientate spre transferul activităților și transformarea clădirilor sau a altor instalații aflate în interiorul sau în apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective.

II. PROIECTE DE INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURA SOCIALĂ ȘI INTEGRAREA MINORITĂȚILOR LOCALE (ÎN SPECIAL MINORITATEA ROMĂ)

a. investiții în servicii sociale fără cazare definite potrivit HOTĂRÂRII DE GUVERN Nr. 867/2015 din 14 octombrie 2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale etc. Prin aceste proiecte nu pot fi finanțate infrastructuri de tip rezidențial.

b. Conservarea patrimoniului imaterial al minorității rome, cum ar fi muzica, folclorul, etnologia.

c. Înființare/dotare de centre multifuncționale de incluziune social destinate minorității rome. Acestea trebuie să permită derularea de activități variate din domeniul serviciilor sociale: educație, integrare, centru de zi, cantină socială, fermă socială, centru de consiliere, centru de tip „respiro”, unitate de învățământ de tipul „a doua șansă”, centru de formare profesională continuă

În elaborarea proiectului, solicitantul trebuie să aibă în vedere evitarea segregării. Pentru aceasta, pot fi luate în considerare următoarele criterii care pot conduce la identificarea comunităților segregate, aflate în sărăcie:

- așezare aflată la o distanță apreciabilă de restul așezărilor, distanță care este greu de acoperit din cauza calității proaste a drumurilor, a lipsei mijloacelor de transport sau din cauza altor factori care pot îngreuna deplasarea în anumite condiții, de exemplu drumuri impracticabile atunci când condițiile meteo sunt nefavorabile (ploaie, ninsoare), așezări despărțite printr-o graniță naturală (râu, deal) sau de alte “granițe” (de genul căilor ferate) care se constituie un pericol;

- lipsa utilităților de bază (apă, canal, electricitate);

- lipsa, calitatea necorespunzătoare a mijloacelor de transport sau distanța mare (neacoperită de mijloace de transport) până la unități de infrastructură socială (școli, unități medicale); existența unei infrastructuri segregate (de ex. școli sau clase în care învață numai copii romi) în condițiile în care structura populației nu justifică acest lucru;

- calitatea foarte proastă a locuințelor (locuințe insalubre, nesigure, densitate mare);

- preponderența unei anumite etnii (în special a romilor);

- așezări informale (locuitorii nu dețin acte de proprietate);

- așezări situate într-un teritoriu neadecvat locuirii (pe malul râurilor, sub liniile de înaltă tensiune, lângă gropi de gunoi, etc);

- clasificarea (percepția) așezării ca fiind o așezare segregată de către populația majoritară, de către membrii comunității segregate sau de către autoritățile publice locale;

8. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;

- Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată;

- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- Investiția trebuie să fie în corelare cu orice strategie de dezvoltare națională/regională/județeană/locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții;
- Investiția trebuie să respecte Planul Urbanistic General;
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia;

9. CRITERII DE SELECȚIE

- Proiecte de investiții pentru integrarea minorităților locale (în special a minorității rome)
- Proiecte de investiții în infrastructura socială.
- Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic;
- Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate.
- Întreținerea și asigurarea funcționării centrului de zi în parteneriat (de ex. cu alte comune, ONG-uri);
- Dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă;
- Crearea de noi locuri de muncă cu normă întreagă;
- Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară

Principiile de selecție vor fi suplimentar detaliate în ghidul solicitantului elaborat de GAL și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

10. SUME (APLICABILE) ȘI RATA SPRIJINULUI

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele negeneratoare de venit aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri și nu va depăși 50.000 euro.

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi de max. 80% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de venit aplicate de ONG-uri și care vizează infrastructura socială și nu va depăși 50.000 euro pentru proiecte de depuse de un singur solicitant, și 100.000 euro pentru proiecte depuse de ADI-uri. Sprijinul pentru proiectele generatoare de venit se va acorda conform R(UE) nr. 1407/2013, iar valoarea totală a ajutoarelor de minimis primite pe perioada a 3 ani fiscali de către un beneficiar nu va depăși plafonul maxim al ajutorului public de 200.000 Euro/ beneficiar.

11. INDICATORI DE MONITORIZARE

Populație netă care beneficiază de servicii/ infrastructuri îmbunătățite

CAPITOLUL VI. DESCRIEREA COMPLEMENTARITĂȚII ȘI/SAU CONTRIBUȚIEI LA OBIECTIVELE ALTOR STRATEGII RELEVANTE

La realizarea SDL s-au avut în vedere prevederile principalelor documente strategice și de planificare de la nivel national și regional și județean. Până la data elaborării strategiei, nu s-a identificat la nivelul teritoriului FLAG-uri sau alte tipuri de parteneriate, pentru a fi necesare elaborarea unor mecanisme de coordonare în ceea ce privește elaborarea și implementarea strategiei de dezvoltare locală.

În ceea ce privește **DEZVOLTAREA AFACERILOR**, prin **POR** se sprijină întreprinderi mijlocii non-agricole în zonele rurale și IMM-uri și micro-întreprinderi non-agricole în zonele urbane - AP2, PI 2.1, 2.2. **POCU** sprijină crearea de întreprinderi cu profil non-agricol în mediul urban. Furnizarea de servicii personalizate de consiliere (ex. elaborare plan de afaceri, consultanță juridică, contabilitate, marketing și dezvoltarea afacerilor etc.), formare profesională antreprenorială și alte forme de sprijin (de exemplu, mentorat) în faza de înființare și post înființare; Sprijin acordat IMM - urilor deja înființate (cu un istoric de funcționare până la un an) prin acordarea de subvenții pentru a crea noi locuri de muncă în IMM-urile existente și furnizarea de servicii de consiliere și formare profesională antreprenorială și alte forme de sprijin (de exemplu, mentorat) pentru dezvoltarea afacerii în mediul urban. - AP3, PI 8iii. **PNDR** sprijină investiții în întreprinderi agricole indiferent de mediul de rezidență; procesarea și marketingul produselor agricole (incluse în Anexa I de la TFUE), rezultatul procesării produsului agricol poate fi produs Anexa I și produs neinclus în lista cuprinsă în Anexa I de la TFUE (non-Anexa I); Sunt excluse produsele pescărești. Înființarea de activități non-agricole de către microîntreprinderi și întreprinderi mici în mediul rural; crearea și dezvoltarea de activități non-agricole de către microîntreprinderi și întreprinderi mici deja existente în mediul rural, pe baza unui plan de afaceri. **PNDR** vizează acordare de consultanță pentru elaborarea și implementarea planului de afaceri pentru activitatea propusă în microîntreprinderile și întreprinderile mici nou înființate și deja existente în domeniul agricol (sprijin pentru tineri fermieri și ferme mici) și în domeniul non-agricol (mediul rural) (P2, P3, P6). **POPAM** sprijină investiții pentru microîntreprinderile din domeniul pescuitului, întreprinderi mici și mijlocii din domeniul acvaculturii și întreprinderi mici și mijlocii în domeniul procesării produselor piscicole, inclusiv sprijin pentru demararea afacerii; furnizare de servicii de consiliere în domeniul pescuitului și acvaculturii; crearea de servicii de gestionare, de înlocuire și de consiliere pentru fermele de acvacultură; achiziționarea de servicii de consiliere de natură tehnică, științifică, juridică, ecologică sau economică pentru ferme piscicole (PU 1, 2, 4, 5). Prin **SDL "SAMUS POROLISSUM"** vor fi sprijinite investiții în întreprinderi agricole din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" procesarea și marketingul produselor agricole (incluse în Anexa I de la TFUE), rezultatul procesării produsului agricol poate fi produs Anexa I și produs neinclus în lista cuprinsă în Anexa I de la TFUE (non-Anexa I); Sunt excluse produsele pescărești. Înființarea de activități non-agricole de către microîntreprinderi și întreprinderi mici teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM"; crearea și dezvoltarea de activități non-agricole de către microîntreprinderi și întreprinderi mici deja existente în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM".

În ceea ce privește **INFRASTRUCTURĂ TURISTICĂ**, prin **PNDR** se finanțează investiții private, în domeniul non agricol, realizate de către microîntreprinderi și întreprinderi mici ce vizează infrastructura agro-turistică de cazare, servicii de agrement și alimentație

publică în spațiul rural (P6). **POPAM** sprijină investiții pentru diversificarea activităților de pescuit și acvacultură către alte activități (inclusiv turism) (PU1, 2). **POR** sprijină investiții în infrastructura turistică, inclusiv în stațiunile balneare, climatice și balneo-climaterice realizate de autorități publice locale și parteneriate între acestea în concordanță cu strategiile de dezvoltare locală (AP 7, PI 7.1). Prin **SDL "SAMUS POROLISSUM"** se vor finanța investiții private, în domeniul non agricol, realizate de către microîntreprinderi și întreprinderi mici ce vizează infrastructura agro-turistică de cazare, servicii de agrement și alimentație publică în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" (P6);

În ceea ce privește **INFRASTRUCTURĂ SOCIALĂ ȘI SERVICII AFERENTE**, **POR** sprijină investiții în infrastructura de servicii sociale fără componentă rezidențială (centre de zi, centre „respiro”, centre de consiliere psiho-socială, etc.) în urban și rural și investiții în locuințe de tip familial, apartamente de tip familial, locuințe protejate, etc. (AP8, PI 8.1). **PNDR** sprijină investiții în infrastructura socială la scară mică (after-school, infrastructură ante-preșcolară) în mediul rural (P6). **POCU** finanțează măsuri soft de incluziune socială - complementare cu măsurile de investiții în infrastructura socială finanțate LEADER, cu accent pe comunitățile marginalizate (creșterea calității serviciilor sociale la nivelul comunității, abordări inovative în furnizarea serviciilor sociale, servicii sociale integrate cu accent pe grupurile vulnerabile, dezvoltarea competențelor profesioniștilor din domeniu, proiecte soft integrate pentru comunitățile dezavantajate, etc.) (AP 4, PI 9ii, AP 5). Demarcarea investițiilor în domeniul infrastructurii sociale între LEADER și POCU, va fi realizată pe tipuri de operațiuni. **POC** sprijină extinderea punctelor de acces public la informații (PAPI) ca centre de resurse pentru dezvoltarea de noi proiecte, centre de cunoaștere comunitară, în comunitățile vulnerabile selectate pentru sprijin prin POCU, POR și PNDR (DLRC și non-DLRC) și grupuri vulnerabile din comunitățile mai dezvoltate (AP 2, PI 2c). Prin **SDL "SAMUS POROLISSUM"** se vor finanța investiții în infrastructura socială fără componentă rezidențială realizate în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", urmând ca prin POCU - DLRC să fie finanțate măsurile „soft” complementare (sprijin - accesul și participarea la educație și formare, stimulente financiare acordate comunităților marginalizate, dezvoltare de servicii sociale etc.)

În ceea ce privește **PATRIMONIUL CULTURAL**, **POR** cuprinde măsuri ce vizează siturile de patrimoniu universal în mediile de rezidență urban și rural (UNESCO), patrimoniul cultural, situri de interes national (clasa A) în urban și rural și siturile de patrimoniu cultural-local (clasa B) din mediul urban - AP 5, PI 5.1. **PNDR** cuprinde investiții asociate cu restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil, în zonele rurale, de interes local (clasa B); construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale de clasa B; restaurarea, conservarea și accesibilizarea așezămintelor monahale (pentru mănăstiri incluse în clasa B); modernizarea, renovarea și/sau dotarea așezămintelor culturale (P6). **SDL "SAMUS POROLISSUM"** va finanța investiții asociate cu înființarea, restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural, în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM", construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale; restaurarea, conservarea și accesibilizarea așezămintelor monahale indiferent dacă sunt sau nu clasate; înființarea, modernizarea, renovarea și/sau dotarea așezămintelor/centrelor culturale, studii și investiții asociate cu întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și al satelor din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM" (P6).

În ceea ce privește **ENERGIA REGENERABILĂ**, prin **POR** se finanțează valorificarea resurselor regenerabile pentru producerea/utilizarea energiei electrice și termice în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și locuințe (AP 4, PI 4.1). Prin **POIM** se finanțează investiții în realizarea/modernizarea capacităților de producere a energiei electrice și termice în centrale pe biomasă și biogaz, centrale geotermale și în extinderea/modernizarea rețelelor de distribuție a energiei electrice (AP 6, PI 4a). **PNDR** sprijină investiții în exploatații agricole și în unități procesatoare a produselor agricole pentru producerea de energie regenerabilă pentru consum propriu și numai ca parte din proiectul de investiții, procesarea biomasei în produse intermediare (ex. peleți) pentru comercializare sau consum propriu pentru investițiile în domeniul non-agricol (microîntreprinderi și întreprinderi mici din spațiul rural) (P5). **POPAM** sprijină investiții ce cresc eficiența energetică și promovează conversia întreprinderilor din domeniul acvaculturii la sursele de energie regenerabile (hidraulică, solară, eoliană), în cadrul unităților de procesare a peștelui în surse regenerabile de energie (solară, eoliană) (PU 2, 5). **SDL "SAMUS POROLISSUM"** va sprijini investiții în exploatații agricole și în unități procesatoare a produselor agricole pentru producerea de energie regenerabilă pentru consum propriu și numai ca parte din proiectul de investiții implementat în teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM, procesarea biomasei în produse intermediare (ex. peleți) pentru comercializare sau consum propriu pentru investițiile în domeniul non-agricol (microîntreprinderi și întreprinderi mici din teritoriul LEADER "SAMUS POROLISSUM) (P5);

CAPITOLUL VII. DESCRIEREA PLANULUI DE ACȚIUNE

a) CALENDARUL ESTIMATIV DE ACTIVITĂȚI

Planul de acțiune cuprinde următoarele tipuri de activități:

- pregătirea și publicarea apelurilor de selecție, în conformitate cu SDL;
 - animarea teritoriului;
 - analiza, evaluarea și selecția proiectelor;
 - monitorizarea și evaluarea implementării strategiei;
 - verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate (cu excepția situațiilor în care GAL este beneficiar);
 - monitorizarea proiectelor contractate;
 - întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare;
 - aspecte specifice domeniilor: financiar, contabilitate, juridic, resurse umane etc.
- Termenele de realizare a acțiunilor sunt detaliate în graficul de mai jos.

Calendar estimativ de activități

Nr. crt.	DENUMIRE ACȚIUNII	TERMENE DE REALIZARE															
		2016 2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023			
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
1	Lansarea și derularea apelului de selecție pentru măsura care propune finanțarea infrastructurii sociale (M4/6B)																
2	Lansarea și derularea apelurilor de selecție pentru celelalte măsuri din SDL																
3	Animarea teritoriului																
4	Evaluarea și selecția proiectelor (GAL)																
6	Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei																
7	Verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate de GAL																
8	Monitorizarea proiectelor contractate																
9	Întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare																
10	Activități specifice funcționării GAL: financiar, contabilitate, juridic, resurse umane																
11	Activități de cooperare																

b) RESPONSABILII PENTRU IMPLEMENTAREA ACȚIUNILOR

Nr crt	DENUMIRE ACȚIUNII	RESPONSABILII PENTRU IMPLEMENTAREA ACȚIUNILOR
--------	-------------------	---

1	Lansarea și derularea apelului de selecție pentru măsura care propune finanțarea infrastructurii sociale (M4/6B)	- PERSONAL ANGAJAT GAL
2	Lansarea și derularea apelurilor de selecție pentru celelalte măsuri din SDL	- PERSONAL ANGAJAT GAL
3	Animarea teritoriului	- PERSONAL ANGAJAT GAL - PARTENERI
4	Evaluarea și selecția proiectelor (GAL)	- PERSONAL ANGAJAT GAL - COMITETUL DE SELECȚIE - COMISIA DE CONTESTAȚII
6	Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei	- PERSONAL ANGAJAT GAL - SERVICII EXTERNALIZATE
7	Verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate de GAL	- PERSONAL ANGAJAT GAL
8	Monitorizarea proiectelor contractate	- PERSONAL ANGAJAT GAL
9	Întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare	- PERSONAL ANGAJAT GAL
10	Activități specifice funcționării GAL: financiar, contabilitate, juridic, resurse umane	- PERSONAL ANGAJAT GAL - SERVICII EXTERNALIZATE
11	Acțiuni de cooperare	- PERSONAL ANGAJAT GAL - PARTENERI - SERVICII EXTERNALIZATE

Compartimentul administrative GAL va fi alcătuit din **6 persoane angajate în baza unor contracte individuale de muncă cu normă întreagă (8 ore/zi) valabile cel puțin până la momentul contractării tuturor fondurilor alocate SDL**. Funcțiile administrative pentru implementarea SDL și timpul aferent programului de muncă sunt prezentate în Cap. IX, iar responsabilitățile concrete ale fiecărei funcții (atribuțiile) sunt prezentate în Anexa 8. la SDL.

c) RESURSELE FINANCIARE ȘI MATERIALE NECESARE PENTRU DESFĂȘURAREA ACȚIUNILOR PROPUSE

Bugetul alocat costurilor de funcționare GAL

Conform planului de finanțare anexă la SDL, costurile de funcționare și de animare pentru implementarea SDL de către GAL vor fi 19% din costurile publice totale efectuate pentru această strategie.

Pentru funcționarea GAL, conform articolului 34 (3) (g) Regulamentul 1303/2013, suma va fi utilizată pentru următoarele categorii de cheltuieli:

- cheltuieli de personal;
- cheltuieli pentru servicii de consultanță tehnică și financiară și expertiză legată de implementarea strategiei GAL,
- cheltuieli aferente sediului administrativ al GAL (închiriere și dotarea) din teritoriul GAL;
- cheltuieli pentru echipamente și consumabile necesare funcționării GAL;
- cheltuieli pentru organizarea întâlnirilor GAL și ale comitetului de selecție,
- cheltuieli pentru comunicare, transport și utilități;
- costuri de audit;

- costuri legate de monitorizarea și evaluarea implementării strategiei;
- cheltuieli de participare la activitățile rețelei naționale și Rețelei Europene de Dezvoltare Rurală;
- cheltuieli cu achiziția unui mijloc de transport GAL cu o valoare maximum 18.000 euro fără TVA;
- cheltuieli ocazionate de utilizarea, întreținerea, asigurarea mijlocului de transport achiziționat, precum și orice alte cheltuieli conexe;
- instruirea și/sau dezvoltarea competențelor angajaților GAL privind implementarea SDL;
- instruirea liderilor locali din teritoriul GAL privind implementarea SDL prin seminarii și grupuri de lucru;
- cheltuieli pentru animare (activități de promovare sau informare).

Conform articolului 35 (1) (e) al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013, **costurile alocate pentru animare** vor fi utilizate pentru facilitarea schimbului între părțile interesate, pentru furnizarea de informații, pentru promovarea strategiei și pentru sprijinirea beneficiarilor în vederea pregătirii cererilor de finanțare.

Având în vedere planul financiar, cheltuielile de funcționare urmează a fi acoperite din următoarele surse:

- Sub-măsura 19.4 "Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare "
- Cotizații de la partenerii publici (UAT) ai parteneriatului.
- Împrumuturi (dacă este cazul) de la partenerii publici (UAT) ai parteneriatului.

Resursele externe utilizate corelate cu acțiunile propuse

Compartimentul administrativ GAL din cadrul Asociației GAL SAMUS POROLISSUM, în care Parteneriatul LEADER "SAMUS POROLISSUM" se va constitui, va funcționa în Parcul Industrial din localitatea Jibou.

Spațiul în care echipa GAL își va derula activitatea, este deținut și urmează a fi pus la dispoziție de către Orașul Jibou.

Spațiul beneficiază de toate utilitățile necesare, inclusiv legătura la infrastructura de telecomunicații (telefon, internet, cablu TV).

În vederea organizării activităților propuse, (conferințe, seminarii, dezbateri, întâlniri, instruire, ateliere de lucru, etc.), Asociația GAL va face uz de resursele materiale (spații locative, mijloace fixe, etc.) ale membrilor parteneriatului, atunci când situația o va impune, sau va contracta servicii de închiriere sală de conferințe din cadrul teritoriului.

CAPITOLUL VIII. DESCRIEREA PROCESULUI DE IMPLICARE A COMUNITĂȚILOR LOCALE ÎN ELABORAREA STRATEGIEI

Pentru elaborarea SDL, Parteneriatul LEADER "SAMUS POROLISSUM" nu a beneficiat de sprijin prin submăsura 19.1 Sprijin pregătitor pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală.

În vederea elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală a Teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" s-au desfășurat activități de animare la nivelul fiecărui UAT din cadrul teritoriului precum și întâlniri cu partenerii la nivelul teritoriului. Activitățile derulate au avut în vedere o implicare activă a partenerilor privați și publici, prin consultarea acestora.

Pe parcursul elaborării strategiei de dezvoltare locală, au fost organizate trei întâlniri cu partenerii astfel:

- 1. 30.06.2015** Întâlnire cu partenerii pentru stabilirea componentei parteneriatului (30 participanți)
- 2. 26.11.2015** Întâlnire cu parteneri pentru consultări cu privire la desemnarea echipei de elaborare a SDL. (22 participanți)
- 3. 13.01.2016** Întâlnire cu parteneri pentru stabilirea direcțiilor prioritare de intervenție. (31 participanți)

Pe parcursul elaborării SDL, s-au realizat 18 întâlniri directe, respectiv câte o întâlnire directă în fiecare UAT parteneră pentru promovare, informare, și consultarea comunității locale, în scopul implicării acesteia în procesul de elaborare a SDL, astfel:

- 1. 09.03.2016** / LOCALITATEA MIRȘID / ACȚIUNE DE ANIMARE (12 PARTICIPANȚI)
- 2. 14.03.2016** / LOCALITATEA NĂPRADEA / ACȚIUNE DE ANIMARE (20 PARTICIPANȚI)
- 3. 15.03.2016** / LOCALITATEA BUCIUMI / ACȚIUNE DE ANIMARE (20 PARTICIPANȚI)
- 4. 15.03.2016** / LOCALITATEA ROMÂNAȘI / ACȚIUNE DE ANIMARE (10 PARTICIPANȚI)
- 5. 16.03.2016** / LOCALITATEA AȘCHILEU / ACȚIUNE DE ANIMARE (11 PARTICIPANȚI)
- 6. 16.03.2016** / LOCALITATEA PANTICEU / ACȚIUNE DE ANIMARE (16 PARTICIPANȚI)
- 7. 17.03.2016** / LOCALITATEA DRAGU / ACȚIUNE DE ANIMARE (6 PARTICIPANȚI)
- 8. 17.03.2016** / ORAȘUL JIBOU / ACȚIUNE DE ANIMARE (7 PARTICIPANȚI)
- 9. 18.03.2016** / LOCALITATEA CREACA / ACȚIUNE DE ANIMARE (15 PARTICIPANȚI)
- 10. 18.03.2016** / LOCALITATEA BĂLAN / ACȚIUNE DE ANIMARE (11 PARTICIPANȚI)
- 11. 21.03.2016** / LOCALITATEA SÎNMIHAIU ALMAȘULUI / ACȚIUNE DE ANIMARE (9 PARTICIPANȚI)
- 12. 21.03.2016** / LOCALITATEA CUZĂPLAC / ACȚIUNE DE ANIMARE (15 PARTICIPANȚI)
- 13. 21.03.2016** / LOCALITATEA ZIMBOR / ACȚIUNE DE ANIMARE (11 PARTICIPANȚI)
- 14. 21.03.2016** / LOCALITATEA HIDA / ACȚIUNE DE ANIMARE (16 PARTICIPANȚI)
- 15. 22.03.2016** / LOCALITATEA SURDUC / ACȚIUNE DE ANIMARE (15 PARTICIPANȚI)
- 16. 22.03.2016** / LOCALITATEA SOMEȘ ODORHEI / ACȚIUNE DE ANIMARE (13 PARTICIPANȚI)
- 17. 22.03.2016** / LOCALITATEA BENESAT / ACȚIUNE DE ANIMARE (4 PARTICIPANȚI)
- 18. 24.03.2016** / LOCALITATEA TREZNEA / ACȚIUNE DE ANIMARE (3 PARTICIPANȚI)

Așa cum s-a arătat la capitolul I din SDL, la nivelul teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM" există o importantă comunitate de romi. În vederea implicării acestora în procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, echipa de elaborare a strategiei a organizat o întâlnire cu membrii comunității de romi din teritoriu, astfel:

- 1. 17.03.2016** / LOCALITATEA JIBOU / ACȚIUNE DE ANIMARE ÎN COMUNITATEA DE ROMI

(11 participanți)

În ceea ce privește rezultatele obținute, activitățile de animare derulate în teritoriu și întâlnirile cu partenerii au contribuit la elaborarea unei strategii de dezvoltare locală de jos în sus, oferind actorilor locali și reprezentanților din diferite domenii de activitate, posibilitatea de a lucra împreună și de a interacționa, realizând un cadru public adecvat pentru propuneri și dezbateri și, totodată, asigurând transparența procesului de elaborare.

Pentru a oferi o cât mai bună expunere publică procesului de elaborare a SDL, a fost creată pagina de facebook "GAL Samus Porolissum", unde s-au postat fotografii de la acțiunile de animare derulate.

Procesul de animare a teritoriului și de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a fost consemnat în documente justificative de tip: minute, procese verbale, documente care se regăsesc în **Anexa 6** la SDL - Documente justificative privind animarea.

În procesul de animare și elaborare a SDL, echipa de elaborare a SDL a asigurat promovarea egalității dintre bărbați și femei și a integrării de gen, cât și prevenirea oricărei discriminări pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

CAPITOLUL IX. ORGANIZAREA VIITORULUI GAL - DESCRIEREA MECANISMELOR DE GESTIONARE, MONITORIZARE, EVALUARE ȘI CONTROL A STRATEGIEI

Pentru implementarea SDL, Asociația GAL nou constituită va dispune de un Regulament de Organizare și Funcționare (ROF).

În Regulamentul de Organizare și Funcționare al Asociației GAL se vor regăsi activitățile prevăzute în art. 34 al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013:

- consolidarea capacității actorilor locali relevanți de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacităților lor de management al proiectelor;
- conceperea unei proceduri de selecție nediscriminatorii și transparente și a unor criterii obiective în ceea ce privește selectarea operațiunilor, care să evite conflictele de interese, care garantează că cel puțin 51 % din voturile privind deciziile de selecție sunt exprimate de parteneri care nu au statutul de autorități publice și permite selecția prin procedură scrisă;
- asigurarea, cu ocazia selecționării operațiunilor, a coerenței cu strategia de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și ȳintelor strategiei;
- pregătirea și publicarea de cereri de propuneri sau a unei proceduri permanente de depunere de proiecte, inclusiv definirea criteriilor de selecție;
- primirea și evaluarea cererilor de finanțare depuse;
- selectarea operațiunilor, stabilirea cuantumului contribuției și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare;
- monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiunilor sprijinite și efectuarea de activități specifice de evaluare în legătură cu strategia respective,

precum și activitățile prevăzute în planul de acțiune:

- pregătirea și publicarea apelurilor de selecție, în conformitate cu SDL;
- animarea teritoriului;
- analiza, evaluarea și selecția proiectelor;
- monitorizarea și evaluarea implementării strategiei;
- verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate (cu excepția situațiilor în care GAL este beneficiar);
- monitorizarea proiectelor contractate;
- întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare;

aspecte specifice domeniilor: financiar, contabilitate, juridic, resurse umane etc.

IX.1. Mecanismul de gestionare a strategiei

Strategia va fi implementată prin intermediul unui *Plan de Acțiune*. Planul de Acțiune este structurat după cum urmează:

- fiecare activitate, care a fost planificată pentru anul în curs, este împărțită în mai multe acțiuni;
- la fiecare acțiune se va specifica rezultatul așteptat;
- vor fi precizați **indicatori** pentru îndeplinirea acțiunii;

– se va specifica serviciul sau compartimentul, din cadrul instituției, care va fi responsabil de aducerea la îndeplinire a acțiunii

– se va specifica timpul estimat pentru aducerea la îndeplinire a acțiunii.

Mecanismul de gestionare a strategiei presupune realizarea următoarelor acțiuni:

– Luarea operativă a deciziilor asupra implementării strategiei (sau depistarea problemelor);

– Executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor;

– Facilitarea coordonării între activitățile componentelor tehnic și de animare;

Echipa de implementare a SDL va avea următoarea componență:

a) **Director executiv** - coordonează activitatea GAL atât sub aspect organizatoric cât și al respectării procedurilor de lucru (1 persoană angajată în baza unui contract individual de muncă cu normă întreagă (8 ore/zi) cel puțin până la momentul contractării tuturor fondurilor alocate SDL).

b) **Responsabil financiar-contabil** - se ocupă de supravegherea și controlul gestiunii financiare - contabile a GAL-ului și verificarea cererilor de plată (1 persoană angajată în baza unui contract individual de muncă cu normă întreagă(8 ore/zi) cel puțin până la momentul contractării tuturor fondurilor alocate SDL);

c) **Responsabil cu animarea teritoriului** - desfășoară activități de animare pentru promovarea acțiunilor GAL, monitorizarea proiectelor și verificarea cererilor de plată (1 persoană angajată în baza unui contract individual de muncă cu normă întreagă(8 ore/zi) cel puțin până la momentul contractării tuturor fondurilor alocate SDL);

d) **Secretar** (cu atribuții inclusiv de responsabil cu activitățile de monitorizare și verificare cereri de plată) (1 persoană angajată în baza unui contract individual de muncă cu normă întreagă(8 ore/zi) cel puțin până la momentul contractării tuturor fondurilor alocate SDL);

e) **Responsabili cu evaluarea și selecția proiectelor** (2 persoane angajate în baza unor contracte individual de muncă cu normă întreagă(8 ore/zi)) cel puțin până la momentul contractării tuturor fondurilor alocate SDL);

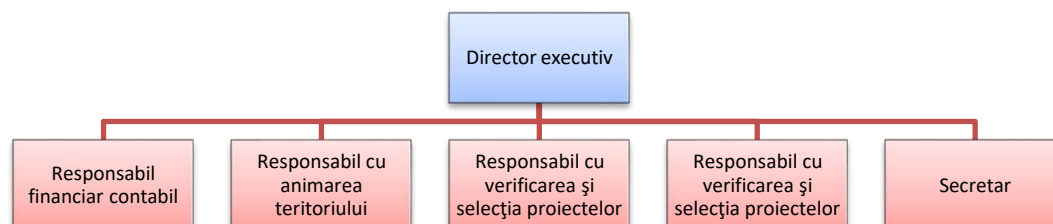
Consultanți externi - în funcție de necesități pentru buna desfășurare a activităților GAL.

Atribuțiile corespunzătoare fiecărei funcții din cadrul echipei de implementare a SDL, sunt prezentate în **Anexa 8** la SDL.

Este îndeplinit astfel Criteriul de Selecție CS 4.3. Capacitatea de implementare a SDL (15 puncte), în condițiile în care funcțiile de management, monitorizare, evaluare, animare, secretariat sunt îndeplinite de 6 (șase) persoane angajate în baza unor contracte individuale de muncă cu normă întreagă (8 ore/zi).

Angajarea personalului se va efectua cu respectarea Codului Muncii, precum și a legislației cu incidență în reglementarea conflictului de interes.

Pentru implementarea SDL, compartimentul administrativ al Asociației GAL va avea următoarea organigramă:

IX.2. Mecanismul de monitorizare a strategiei

Monitorizarea va constitui un dispozitiv riguros și transparent de vizualizare a modului de implementare a SDL care să permită colectarea sistematică și structurarea anuală a datelor cu privire la stadiul implementării.

Procesul de monitorizare începe din momentul semnării contractului de finanțare cu AFIR și continuă pe tot parcursul perioadei de implementare a strategiei, inclusiv 3/5 ani după finalizarea implementării activităților strategiei.

Monitorizarea SDL și a Planului de Acțiune se va realiza de către compartimentul administrativ al GAL. În funcție de rezultatele monitorizării și în acord cu modificările legislative Planul Strategic poate fi revizuit.

În îndeplinirea obligațiilor ce îi revin potrivit art 34, alin. (2), lit. g) din Regulamentul CE nr. 1303/2013, grupul de acțiune locală va asigura monitorizarea SDL prin intermediul următoarelor instrumente:

- *Raport trimestrial privind implementarea strategică;*
- *Raport anual de progres (Planul de Acțiune).*

Se va întocmi un **Raport trimestrial privind implementarea strategică a SDL**. Monitorizarea strategică trebuie să furnizeze date privind stadiul de realizare al obiectivelor planului și a implementării strategiei în raport cu indicatorii de rezultat stabiliți. Monitorizarea implementării SDL are în vedere:

- Evaluarea periodică a progreselor înregistrate pentru realizarea obiectivelor specifice ale SDL;
- Examinarea rezultatelor implementării fiecărei măsuri și monitorizarea calității implementării proiectelor finanțate;
- Examinarea rezultatelor obținute;
- Elaborarea recomandărilor și propunerilor în vederea îmbunătățirii impactului SDL.

Pentru evidențierea gradului de implementare a SDL, GAL "SAMUS POROLISSUM" va întocmi un **Raport anual de progres** care va conține toate informațiile cu privire la evoluția implementării planului.

Referitor la monitorizarea planului, Raportul anual de progres cuprinde următoarele elemente:

- Tabele privind implementarea financiară a planului pentru fiecare măsură în parte;
- Tabele de monitorizare care includ informații cantitative pe baza indicatorilor de realizare și rezultat stabiliți pentru fiecare măsură, în mod distinct, în cadrul Planului de Dezvoltare Locală;
- Analiza rezultatului monitorizării planului.

Cele doua rapoarte vor fi supuse aprobării Consiliului Director și Adunării Generale după care vor fi transmise către AFIR/AM-PNDR.

În cadrul ședințelor/întâlnirilor care au ca scop analiza rapoartelor anuale sau trimestriale de progres, Consiliul Director și Adunarea Generală vor avea următoarele sarcini de îndeplinit:

- să realizeze monitorizarea periodică a progreselor înregistrate pentru atingerea obiectivelor specifice ale SDL;
- să examineze atât rezultatele implementării fiecărei măsuri, cât și calitatea implementării SDL;
- să analizeze și aprobe Raportul anual de progres și / sau Rapoartele de monitorizare trimestriale, înainte de a fi transmise AFIR/AM-PNDR.;

- să elaboreze recomandări și propuneri în vederea îmbunătățirii impactului SDL.

IX.3. Mecanismul de evaluare a strategiei

Pentru îndeplinirea sarcinilor ce îi revin potrivit art. 34 al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013, Parteneriatul LEADER "SAMUS POROLISSUM" se angajează să elaboreze un Plan de Evaluare a SDL.

Prin evaluarea strategiei se va urmări aprecierea globală a efectelor aplicării acesteia precum și a măsurii în care se dovedeste potrivita pentru dezvoltarea teritoriului. Evaluarea SDL se va face prin intermediul unor indicatori și anual prin intermediul:

- rapoartelor de evaluare;
- unui raport privind gradul de atingere a indicatorilor stabiliți în Planul de Acțiune, raport întocmit de către un angajat al compartimentului de strategii;
- organizarea unei întâlniri anuale, la care va participa personalul, partenerii, reprezentanți ai beneficiarilor și ai comunității, unde vor fi comunicate și evaluate rezultatele implementării Planului de Acțiune.

Implementarea SDL și, implicit a Planului de Acțiune, se face cu participarea tuturor angajaților GAL, a partenerilor, a beneficiarilor și a altor factori interesați din comunitate.

Procesul de evaluare a SDL a GAL „SAMUS POROLISSUM” se va derula după cum urmează:

- **Evaluarea ex-ante** - care a fost realizată înainte de elaborarea SDL și a avut drept scop culegerea de informații în vederea introducerii în viitoarea strategie de dezvoltare;
- **Evaluarea intermediară**, care va fi realizată pe tot parcursul perioadei de implementare și are ca obiective rectificarea oricăror probleme care pot apărea precum și îmbunătățirea implementării;
- **Evaluarea ex-post**, realizată după perioada de implementare a SDL, va genera indicatori și informații care se vor introduce în SDL viitoare;
- **Realizarea unor analize care să examineze în detaliu anumite măsuri sau aspecte specifice ale teritoriului și ale SDL** - se vor realiza ori de câte ori este necesar, în vederea monitorizării gradului de implementare a obiectivelor SDL.

Evaluarea intermediară și evaluarea ex-post au rolul de a examina gradul de utilizare al resurselor, eficacitatea și eficiența SDL, impactul socio-economic al acestuia, precum și impactul asupra priorităților teritoriului GAL "SAMUS POROLISSUM".

IX.4. Mecanismul de control a strategiei

Controlul strategiei are rolul de a evidenția abaterile care apar între indicatorii prevăzuți și realizările în fiecare dintre etapele (fazele) implementării strategiei, precum și de a asigura corectarea acestora.

Controlul implementării SDL se va realiza în baza rapoartelor trimestriale și rapoartelor anuale de progres.

Atribuția de control a strategiei va reveni Consiliului Director al Asociației GAL SAMUS POROLISSUM, care va întocmi un raport de control ce va fi supus aprobării Adunării Generale a Asociației.

IX.5. Mecanismul de monitorizare pentru proiectele selectate de GAL.

Activitatea de monitorizare a proiectelor aprobate va fi efectuată de către angajații GAL "SAMUS POROLISSUM" și va avea în vedere respectarea termenilor contractuali asumați la momentul acordării finanțării. Monitorizarea va avea rolul de a asigura implementarea proiectelor în condițiile stabilite, dar va putea de asemenea să ofere o imagine a evoluției procesului de dezvoltare locală la nivelul teritoriului „SAMUS POROLISSUM”. Acest lucru

presupune corelarea informațiilor obținute din procesul de monitorizare al proiectelor finanțate cu alte informații relevante despre demersuri locale în afara ariei de acoperire a GAL „SAMUS POROLISSUM” dar care sunt relevante în cadrul procesului de dezvoltare durabilă.

În cadrul procesului de monitorizare, se vor realiza vizite în teren și consilierea beneficiarilor în implementarea proiectelor, astfel încât acestea să fie finalizate în termen și în condițiile asumate prin contractul de finanțare.

Programarea vizitelor de monitorizare va avea în vedere anumite principii, cum ar fi: eficiența unor astfel de demersuri, păstrarea bunelor relații contractuale, verificarea doar a aspectelor de ordin tehnic legate de proiect, etc.

Scopul vizitelor de monitorizare este de a verifica la fața locului progresul fizic al proiectelor și acuratețea datelor înscrise în rapoartele de progres, culegerea de date suplimentare vizând stadiul implementării proiectului (probleme întâmpinate), precum și de a asigura o comunicare adecvată cu beneficiarii proiectelor.

Astfel, prin efectuarea vizitelor de monitorizare:

- Se asigură progresul proiectului în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;

- Sunt anticipate / identificate problemele ce pot apărea în implementare și sunt oferite sugestii pentru luarea de măsuri corective, atunci când situația o impune;

- Sunt identificate elementele de succes ale proiectului.

- Este încurajată comunicarea între GAL „SAMUS POROLISSUM” și Beneficiari.

Vizitele de monitorizare reprezintă o parte din activitățile specifice de monitorizare.

Înainte de efectuarea vizitei de monitorizare, GAL „SAMUS POROLISSUM” va notifica beneficiarul asupra datei de efectuare a vizitei, persoanelor participante din partea GAL „SAMUS POROLISSUM”, scopul vizitei, documente care trebuie prezentate de beneficiar.

Informația pusă la dispoziție în cadrul raportului de progres va reprezenta baza de desfășurare a vizitei de monitorizare.

Vizita de monitorizare va fi anunțată cu 5 zile lucrătoare înainte de data efectuării, pentru a acorda beneficiarului timpul necesar pentru pregătirea acesteia.

Pentru eficientizarea activității sale și acoperirea unei largi palete de competențe necesare, echipa de angajați ai GAL „SAMUS POROLISSUM” va fi una multidisciplinară.

În funcție de necesități, structura va putea fi modificată prin hotărârea Adunării Generale a asociației, în vederea eficientizării activității GAL „SAMUS POROLISSUM”.

Pentru fiecare angajat al GAL-ului se va întocmi o fișă a postului, în care vor fi cuprinse toate activitățile la care participă și atribuțiile lor în cadrul acestor activități.

Responsabili din cadrul compartimentului administrativ **pentru monitorizarea proiectelor** sunt:

- Director executiv - pentru monitorizarea și supervizarea activității;
- Animatori - pentru obținerea informațiilor legate de evoluția proiectelor în teritoriu și pentru informații legate de alte proiecte întreprinse în teritoriu pentru formarea unei imagini de ansamblu a dezvoltării locale a teritoriului LEADER "SAMUS POROLISSUM";
- Secretar - sprijin administrativ pentru organizarea vizitelor în teren și a întocmirii rapoartelor de monitorizare;

CAPITOLUL X. PLANUL DE FINANȚARE AL STRATEGIEI

Algoritm de calcul pentru stabilirea valorii componentei A:

$$2.261.362 \text{ euro} = (985,37 \text{ euro/km}^2 * 1.327 \text{ km}^2) + (19,84 \text{ euro/loc.} * 48.059 \text{ loc.})$$

VALOARE SDL COMPONENTA A	Suprafață TERITORIU GAL	Populație TERITORIU GAL	VALOARE TOTALĂ COMPONENTA A (EURO)
	1.327	48.059	2.261.362

COMPONENTA A ¹	PRIORITATE	MĂSURĂ	INTENSITATEA SPRIJINULUI	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/ MĂSURĂ ² (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/ PRIORITATE (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	VALOARE PROCENTUALĂ ³ (%)
	1	M1/1A	100%	120.000	120.000	5,31%
	2	M2/2A	50%	465.000	465.000	20,56%
	3					
	4				0	0,00%
	5				0	0,00%
	6	M3/6A	70%	612.000	1.242.000	54,92%
		M4/6B	100%	630.000		
	Cheltuieli de funcționare și animare ⁴				434.362	
TOTAL COMPONENTA A				2.261.362		

CAPITOLUL XI. PROCEDURA DE EVALUARE ȘI SELECȚIE A PROIECTELOR DEPUSE ÎN CADRUL SDL

Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul măsurilor cuprinse în SDL se va realiza în acord cu Manualul de procedură pentru evaluare și selectarea cererilor de finanțare care va fi elaborate la nivelul GAL. Organizarea și funcționarea Comitetului de Selecție și ale Comisiei de Soluționare a Contestațiilor și a Comisiei de Soluționare a Contestațiilor se va stabili prin Regulamentul de Organizare și Funcționare a Comitetului de Selecție și Comisiei de Soluționare a Contestațiilor (ROF) elaborat de GAL.

Selecția proiectelor în cadrul GAL va fi realizată de către un **Comitet de Selecție**, format din următorii membri ai parteneriatului:

PARTENERI PUBLICI 14,28%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Ob.
COMUNA NĂPRADEA / COMUNA ZIMBOR	Președinte / Președinte supleant	COMUNĂ
PARTENERI PRIVAȚI 42,85%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Ob.
ROMOCEA TRAIAN VASILE PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ / FEDER DORINA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	Membru /Membru supleant	PFA / PFA
FICUȚ-VICAȘ DANA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ / BENESAT SRL	Membru /Membru supleant	PFA /SRL
BERESCHI SERGIU-FLORIN PERSOANA FIZICA AUTORIZATA / OLARIU G. DANIELA CRISTINA ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	Membru /Membru supleant	PFA / IF
SOCIETATE CIVILĂ 42,85%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Ob.
ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE COMUNITARĂ ROMÂNĂȘI / ASOCIATIA DE DEZVOLTARE COMUNITARA ORTELEC ZALAU	Membru /Membru supleant	ONG
ASOCIAȚIA CULTURAL-EDUCATIVĂ SOMEȘUL JIBOU / ASOCIAȚIA "SUNTEM PĂRINȚI, NOUĂ NE PASĂ"	Secretar / Secretar supleant	ONG

Soluționarea contestațiilor va fi realizată de către **Comisia de Soluționare a Contestațiilor** care reprezintă structura administrativă constituită la nivelul Asociației GAL, responsabilă cu soluționarea contestațiilor privind rezultatele procesului de evaluare a proiectelor depuse pentru finanțare, cu următoarea componență:

PARTENERI PUBLICI 20%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Ob.
COMUNA AȘCHILEU / COMUNA BENESAT	Președinte / Președinte supleant	COMUNĂ
PARTENERI PRIVAȚI 40%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Ob.
BOVI SOMES COOPERATIVA AGRICOLĂ / VEOX CLEAN SRL	Membru /Membru supleant	IF
TRIPON CRISTINA GABRIELA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ / BABOȘ GABRIELA-CRISTINA PERSOANA FIZICA AUTORIZATA	Membru / Membru supleant	PFA
SOCIETATE CIVILĂ 40%		
Partener	Funcția în CS	Tip /Ob.
ASOCIAȚIA "SUNTEM PĂRINȚI, NOUĂ NE PASĂ" / ASOCIAȚIA INTERETNICĂ ȘINMIHAIU-ALMAȘULUI	Membru / Membru supleant	
PAROHIA ORTODOXĂ GĂLĂȘENI / CLUBUL SPORTIV RAPID JIBOU	Secretar / Secretar supleant	ONG

Președintele, membrii și secretarul Comitetului de selecție și Comisiei de soluționare a contestațiilor, în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, au următoarele **obligatii**: a) de a respecta întocmai regulile stabilite în cadrul ROF; b) de a respecta confidențialitatea lucrărilor și imparțialitatea în adoptarea deciziilor Comitetului de selecție și Comisiei de soluționare a contestațiilor; c) adoptarea deciziilor în cadrul Comisiei de soluționare a

conestațiilor și a Comitetului de selecție se face, numai de către președinte și membri. La selecția proiectelor, se va aplica regula „dublului cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din parteneri, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă. În minuta reuniunii se consemnează, după caz, motivele abținerii sau opiniei separate; d) secretarul, fără drept de vot, consemnează în minute și rapoarte, respectiv note justificative, deciziile adoptate în cadrul Comitetului de selecție și Comisiei de soluționare a contestațiilor.

PRIMIREA ȘI EVALUAREA PROIECTELOR: (1) Primirea proiectelor se face de către compartimentul administrativ GAL, în format letric (pe hârtie); (2) Verificarea conformității administrative și a criteriilor de eligibilitate se realizează de către responsabilii cu verificarea și selecția proiectelor, în baza manualului de proceduri; (3) După finalizarea evaluării proiectelor depuse într-o sesiune de depunere a proiectelor, Asociația GAL întocmește Raportul de evaluare a proiectelor care se aprobă de către Președintele asociației GAL și se postează pe site-ul. (4) În baza Raportului de evaluare publicat, Asociația GAL notifică aplicanții cu privire la rezultatul evaluării proiectului, într-un termen de maximum 5 zile lucrătoare, care va include informații cu privire la statutul proiectului în urma evaluării, și modalitatea de depunere a contestațiilor.

SELECȚIA PROIECTELOR: (1) În termen de 5 zile lucrătoare de la data postării pe site-ul asociației a Raportului de contestații, secretariatul Comitetului de selecție întocmește proiectul Raportului de selecție în baza Raportului de evaluare și a Raportului de contestații și îl înaintează Comitetului de selecție; (2) Alocarea disponibilă pentru selecție este reprezentată de alocarea sesiunii; (3) Selecția proiectelor se realizează în euro; (4) Comitetul de selecție se reunește în termen de două zile lucrătoare de la finalizarea de către secretariatul Comitetului de selecție a proiectului Raportului de selecție în vederea verificării și validării lui; (5) Pentru realizarea selecției proiectelor se analizează dacă valoarea publică totală, exprimată în euro, a proiectelor eligibile este situată sub sau peste alocarea disponibilă; (6) Când valoarea publică totală a proiectelor eligibile se situează sub alocarea disponibilă, Comitetul de selecție propune aprobarea pentru finanțare a tuturor proiectelor eligibile; (7) Când valoarea publică totală a proiectelor eligibile care au îndeplinit pragul minim se situează peste alocarea disponibilă, Comitetul de selecție analizează listele proiectelor și procedează conform instrucțiunilor privind selecția proiectelor din ghidul solicitantului; (8) După parcurgerea procedurii de selecție și a celei de departajare, secretarul Comitetului de selecție întocmește Raportul de selecție.

RAPOARTE DE SELECȚIE: (1) Sunt înaintate Președintelui Asociației GAL, spre aprobare, care după aprobare comunică Directorului executiv GAL o copie a acestuia. (2) Directorului executiv GAL verifică conformitatea datelor din rapoarte și notifică solicitanții (3) În situația în care se constată existența unor erori în datele prezentate, acestea vor fi centralizate într-o listă ce va fi trimisă secretarului Comitetului de selecție în vederea convocării extraordinare a Comitetului de selecție. (4) Comitetul de selecție convocat extraordinar analizează situația, iar secretarul Comitetului de selecție întocmește minuta întâlnirii și Raportul de selecție rectificat. (5) În situația în care, ca urmare a rectificării Raportului de selecție, se produc modificări cu privire la încadrarea proiectelor, rectificarea Raportului de selecție se va face cu respectarea prevederilor din ghidul solicitantului și a alocării financiare disponibile aferente sesiunii în cauză. (7) În 3 zile lucrătoare de la primirea Raportului de selecție aprobat/Raportului de selecție rectificat aprobat, Asociația GAL va notifica solicitanții privind rezultatele procesului de selecție.

CAPITOLUL XII. DESCRIEREA MECANISMELOR DE EVITARE A POSIBILELOR CONFLICTE DE INTERESE CONFORM LEGISLAȚIEI NAȚIONALE

În vederea evitării posibilelor conflicte de interese astfel cum sunt definite la art. 10 și 11 din OUG nr. 66/2011, Asociația GAL în va asigura următoarele: a) pregătirea și evaluarea profesională continuă a personalului propriu; b) luarea tuturor măsurilor necesare prevenirii neregulilor și fraudelor, inclusiv prin activități ce constau în informarea corectă și la timp a beneficiarilor asupra riscului producerii de nereguli și fraude, în special, în ceea ce privește indiciile de fraudă; c) implementarea corespunzătoare și la timp a recomandărilor formulate de organismele de control și audit intern și extern, naționale și europene; d) întreprinderea măsurilor necesare pentru a se asigura atât de rezonabilitatea valorilor cuprinse în bugetele orientative din contractele/acordurile/ordinele/deciziile de finanțare; e) analizarea rezonabilității valorilor cuprinse în bugetele orientative care vor sta la baza contractelor/acordurilor/ordinelor/deciziilor de finanțare

Asociația GAL, în activitatea sa de implementare a SDL, va elabora și aplica o **procedură de management și control** care să asigure corectitudinea acordării și utilizării acestor fonduri, precum și respectarea principiilor bunei gestiuni financiare, așa cum este aceasta definită în legislația comunitară. Persoanele fizice sau juridice care participă direct în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare nu vor putea fi solicitanți și/sau nu vor putea acorda servicii de consultanță unui solicitant. Persoanele care vor anima teritoriul nu vor evalua cererile de finanțare depuse iar persoanele care vor evalua cererile de finanțare depuse nu vor evalua cererile de plată depuse. Încălcarea acestor prevederi se va sancționa cu excluderea solicitantului din procedura de selecție.

Asociația GAL se va asigura că în procesul de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare/plată sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție nu vor fi implicate următoarele persoane: a) cele care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți; b) soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv cu persoane care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți ori care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre solicitanți; c) cele despre care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare.

Personalul angajat al GAL care participă direct la procedura de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare, precum și cele implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari sunt obligate să depună o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu se află în niciuna dintre situațiile prevăzute mai sus. În situația în care, în cursul procedurii de verificare/evaluare/aprobare, personalul angajat al GAL descoperă sau constată o legătură de natura celor menționate mai sus, este obligat să o semnaleze și să înceteze de îndată să participe la procedura de verificare, evaluare sau aprobare.

ANEXE